

Univerzita Karlova

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Spolupráce rodiny a základní školy speciální
Co – operation of family and special elementary school

Bc. Jana Petrusová

Vedoucí práce: PhDr. Marie Linková, Ph.D.

Studijní program: Učitelství pro střední školy

Studijní obor: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy
pedagogika – speciální pedagogika

2018

Odevzdáním této diplomové práce na téma Spolupráce rodiny a základní školy speciální potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze: 19. března 2018

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce PhDr. Marii Linkové, Ph.D. za její trpělivost, ochotu, ale především za individuální přístup při psaní práce. Dále bych chtěla poděkovat rodině, která mě v průběhu celého studia podporovala.

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá vzájemnou spoluprací rodiny a základní školy speciální. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se věnuji spolupráci rodiny a školy, vymezení pojmu rodina, jejím funkcím, povinnostem. Druhou kapitolu této části tvoří vzdělávání žáků s mentální retardací. Zde objasním pojem mentální retardace, příčiny jejího vzniku, rozdělení a charakteristiku základní školy speciální. Poslední kapitola teoretické části představuje model školy, která je držitelkou certifikátu „Rodiče vítáni“.

V praktické části se věnuji konkrétnímu výzkumu spolupráce rodiny a Základní školy speciální v Čáslavi. Výzkum je prováděn formou dotazníku a rozhovorů. Také zde porovnáám požadavky pro udělení značky „Rodiče vítáni“ s formami spolupráce konkrétní školy. Zjistím, zda Základní škola speciální v Čáslavi tato požadovaná kritéria splňuje.

Klíčová slova: spolupráce, rodina, základní škola speciální, mentální retardace, značka „Rodiče vítáni“

Abstract:

The diploma thesis deals with the mutual cooperation of the family and the special elementary school. The thesis is divided into the theoretical and practical part. In the theoretical part I deal with family and school cooperation, defining the concept of family, its functions and duties. The second chapter of this part consists of education of pupils with mental retardation. Here I'm going to explain the term of mental retardation, the causes of its origin, the dividing and the characteristics of the special elementary school. The last chapter of the theoretical part presents the model of the school holding the "Parents welcome" certificate.

In the practical part I deal with specific research of family cooperation and special elementary school in Čáslav. The research is conducted through questionnaires and interviews. Also, I compare the requirements for awarding the "Parents welcome" brand to the forms of collaboration of a particular school. I'll find out if the Special School in Čáslav meets these criteria.

Keywords: cooperation, family, special elementary school, mental retardation, brand "Parents welcome"

Obsah

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Rodina	10
1.1 Definice rodiny	11
1.2 Funkce rodiny	12
1.3 Povinnosti rodiny	13
2 Vzdělávání žáků s mentální retardací.....	15
2.1 Pojem mentální retardace	15
2.2 Definice mentální retardace podle různých autorů.	16
2.3 Základní škola speciální.....	19
2.3.1 Školní vzdělávací program.....	20
3 Vzájemná spolupráce rodiny a školy.....	24
3.1 Historie vztahů mezi školou a rodinou.....	24
3.2 Role rodičů ve vztahu ke škole	26
3.2.1 Rodiče jako partneři	26
3.2.2 Rodiče klienti – zákazníci.....	27
3.2.3 Rodiče jako občané	28
3.2.4 Rodiče jako problém	28
3.3 Desatero pro spolupráci s rodinou.....	29
4 Rodiče vítáni.....	32
4.1 Požadavky	32
4.2 Jak se přihlásit.....	37
4.3 Kdo je EDUin.....	38
4.3.1 Poslání EDUinu.....	38
PRAKTICKÁ ČÁST	40
5 Základní škola speciální v Čáslavi	41
5.1 Historie školy	41
5.2 Charakteristika školy	42
5.3 Přehled oborů vzdělávání.....	42
5.4 Logo školy.....	43
5.5 Mise a vize školy.....	44
5.6 Personál školy.....	44
5.7 Vedení školy	45
5.8 Materiální vybavení školy	45

5.9	Organizace dne.....	45
5.10	Praktická škola jednoletá	47
5.11	Charakteristika žáků naší školy	47
5.12	Charakteristika respondentů - rodičů žáků.....	48
6	Spolupráce školy a rodiny	50
6.1	Komunikace mezi rodiči, školou, učiteli	50
6.1.1	Osobní kontakt	51
6.1.2	Komunikační notýsek – písemný kontakt	51
6.1.3	Telefonický kontakt.....	51
6.1.4	Webové stránky	52
6.1.5	Třídní schůzky.....	52
6.1.6	Konzultační hodiny.....	54
6.1.7	Informační panely	54
6.1.8	Zpravodaj školy	54
7	Aktivity školy	55
7.1	Dny otevřených dveří	55
7.2	Dílny pro rodiče a děti.....	55
7.3	Halloween	56
7.4	Vánoční besídka – posezení s rodiči, společné akce učitelů, žáků a rodičů.....	56
7.5	Karneval.....	56
7.6	Velikonoční tvoření	57
7.7	Jarní jarmark.....	57
7.8	Předávání vysvědčení.....	57
8	Metody dotazování a zpracování dat.....	58
8.1	Charakteristika respondentek, se kterými byl veden rozhovor	58
8.2	Otázky připravené pro zákonné zástupce.....	59
8.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření.	60
9	Objasnění výsledků vyplývajících z dotazníku, z rozhovoru s respondentkami.....	71
10	Porovnání aktivit naší školy a kritérií iniciativy „Rodiče vítání“	74
10.1	Celkové zhodnocení požadavků k udělení certifikátu „Rodiče vítání“	82
10.2	Shrnutí.....	82
	Závěr	84
	Použitá literatura	86
	Internetové zdroje	88
	Seznam příloh.....	90

ÚVOD

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila Spolupráci rodiny a základní školy speciální. Toto téma jsem zvolila záměrně. Již patnáct let pracuji na škole, o které budu psát ve své práci. V průběhu mého působení na Základní škole speciální v Čáslavi jsem měla mnoho příležitostí ke komunikaci s rodiči. Setkala jsem se se všemi typy rodičů. S rodiči zákazníky, partnery, občany, ale setkala jsem se mnohokrát s rodiči problémovými. U těchto rodičů se mi za léta praxe potvrdilo, že problémový vztah má vždy dopad na vzdělávání jejich dětí.

Rodiče mají totiž na výchovu a vzdělávání ten největší vliv. Spolupráce na škole běžného typu je důležitá, ale ve speciální škole je nutností. Bez ní se úspěšné vzdělávání nebude dařit sebelepšímu pedagogovi.

Toto téma je stále aktuální, všichni jsme se s ním někdy ve svém životě setkali. Ať již na pozici žáků, později jako rodiče a někteří nás i jako pedagogové. A právě z pohledu pedagoga chci ve své diplomové práci ukázat, jak taková konkrétní spolupráce vypadá.

Diplomovou práci jsem rozdělila na část teoretickou a praktickou. První část teoretická se věnuje objasnění některých termínů jako je rodina, funkce rodiny, povinnosti rodiny. Zaměřím se zde na vzdělávání žáků s mentálním postižením, představím základní školu speciální, její školní vzdělávací program, definice pojmu mentální retardace podle různých autorů, vzájemnou spolupráci rodiny a školy. Poslední kapitola teoretické části je věnována projektu certifikace škol značkou „Rodiče vítáni“. Tato teoretická část diplomové práce se opírá o studium literatury, která se vztahuje k tomuto tématu.

Ve druhé, praktické, části se budu věnovat hlavnímu cíli diplomové práce. Tím je zjištění, jaké jsou vzájemné vztahy mezi rodiči žáků a Základní školou speciální a praktickou v Čáslavi. Případovou studií a dotazníkovým šetřením chci zjistit, jak rodiče vnímají naši školu, zda jsou se spoluprací spokojeni. Co by měla škola a její pedagogové zlepšit, aby nejen rodiče, ale i veřejnost získali co nejpřesnější informace o školních aktivitách.

Tato praktická část je rozdělena na několik kapitol. V první seznámím se Základní školou speciální v Čáslavi, v další popíšu konkrétní způsoby spolupráce s rodiči. Dále vyhodnotím výsledky dotazníkového šetření o spokojenosti rodičů se školou.

V poslední kapitole vyhodnotím aktivity školy a porovnáám je s požadavky, které je nutné splnit pro udělení certifikátu „Rodiče vítáni“.

Hlavní motivací při výběru tématu a samotného psaní, byla má zvědavost, kam se za několik let škola posunula, jak je vnímána rodiči, veřejností. Motivací byl i fakt, že jsem chtěla zjistit, co vše musíme udělat pro získání značky „Rodiče vítání“, o kterém nové vedení školy spolu s pedagogy uvažují.

Přála bych si, aby tato práce, kterou škola může použít ke své prezentaci, pomohla rodičům budoucích prvňáčků vybrat si naši školu pro vzdělávání svého dítěte. Přála bych si, aby naše škola vyhovovala všem jejich požadavkům na otevřenou a vstřícnou komunikaci. Doufám, že jsem svou diplomovou prací napomohla ke zviditelnění školy, pro kterou jsou hlavní prioritou spokojení rodiče, učitelé, ale hlavně a především žáci.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Rodina

Co je rodina. Jde o nejstarší společenskou instituci v dějinách lidstva. Rodina je sama o sobě výjimečné společenské uspořádání. Co je základním účelem rodiny. Tento účel by měl být jasný. Zplodit a vychovat své potomky. (Matějček, 1994, str. 25)

Jde o skupinu osob navzájem spjatých manželstvím, adopcí, spjatých pokrevními svazky. Vznikla nejen z přirozených pudových potřeb, ale i z potřeby o někoho se starat, opatrovat, chránit, připravovat na další život. V dávných dobách bylo pro dítě nutností žít se společností matky a otce. Byl to pro bezbranné dítě bezpečný způsob jak v tehdejší světě přežít.

Dnešní dítě již nemusí být tolik chráněno, přesto potřeba někoho ochraňovat, někomu pomáhat zůstala zakořeněna i v dnešní rodině. Jde o potřeby pevně zakotvené. Dospělí členové takovéto skupiny vychovávají děti a za tuto výchovu mají zodpovědnost. Toto je sociologická definice rodiny. Ale tuto sociální skupinu lidí lze definovat podle toho, co od ní očekáváme, co nám přináší. Od rodiny mnozí z nás očekávají lásku, porozumění, pocit bezpečí, jistoty. Rodina by měla být místem, kde každý jedinec nalezne své místo, podporu a respekt ostatních členů, získá zkušenosti, bude se cítit bezpečně.

Aby se z dítěte stala osobnost prospěšná společnosti, musí vyrůstat v klidném, citově příznivém prostředí. Ne vždy se toto musí odehrávat v prostředí rodiny. Pouze rodina však nehraje v utváření osobnosti dítěte roli. Neméně důležité pro správný rozvoj dítěte je nejbližší sociální prostředí jako je škola, prostředí, ve kterém si dítě hraje, přichází do styku s vrstevníky, nalézá kamarády.

Dítě si přebírá z rodiny do svého budoucího života určitý model mezilidských vztahů, které mu tato rodina nastavuje. V různých rodinách je tento model vztahů různý. Dítěti jsou tyto modely předávány z generace na generaci (Klapilová, 1996)

Současná rodina se od té dřívější přeci jen poněkud liší. Dříve byl otec, muž, hlavou rodiny, určoval pravidla, měl práva, ale i mužské povinnosti. V současnosti o tato výsadní práva přišel, oproti tomu žena některá tato práva i povinnosti získala.

V současné rodině je i postavení dětí trochu jiné než v minulosti. Děti jsou více zapojovány do organizace rodinného života, změnil se i jejich vztah vůči rodičům. Děti se staly partnery svých rodičů (Kraus, 2008)

V dřívějším modelu rodiny spolu žilo několik generací. Děti měly možnost pozorovat chování, jednání těchto aktérů, mít v nich vzory. To v současné rodině chybí. Stále více rodin žije generačně odděleně. Rodiče díky svému pracovnímu vytížení nemají na své potomky tolik času, není čas na jejich výchovu, vážně jejich komunikace, netráví společně tolik volného času. Někteří se toto snaží svým dětem nahradit finančními dary, velkým kapesným, materiálními prostředky. To, že koupí dětem velké množství dárků, ale vede k neskromnosti, k výchově sobce. Tento jev přispívá ke změně hodnotového systému mladé generace, charakterových vlastností.

Bohužel k modelu dnešní rodiny patří i vysoká rozvodovost. Česká republika je jednou ze zemí s nejvyšším počtem rozvodů. Každé druhé manželství se prakticky rozvádí, každý rok tak zhruba třicet tisíc dětí přichází o možnost žít v úplné rodině.

V neposlední řadě lze dnešní rodinu charakterizovat podle socioekonomické úrovně. Mezi dnešními rodinami panují velké materiální rozdíly. Převážně mladé rodiny s dětmi se někdy potýkají s finančními problémy. Tyto své problémy se někteří snaží vyřešit půjčkami a tím se dostávají do neřešitelných situací. Toto může vést i k větší šikaně dětí, které žijí v sociálně slabších rodinách. Z těchto rodin se i více dětí dopouští delikventního chování a jednání.

(Kraus, 2008)

Různost vztahů má velký vliv na sebevědomí dítěte. Hodnoty a postoje do určité míry ovlivňují i vzdělávací plán a v nemalé míře i samotný vývoj dítěte. Zákonní zástupci dítěte mají možnost vybrat pro své dítě instituci, ve které se bude jejich dítě vzdělávat. Právě proto by měla rodina se vzdělávací institucí, školou, navázat přátelské vztahy.

Ne všechny děti mají to štěstí a vyrůstají v harmonickém prostředí. V prostředí rodiny, která je škole spíše partnerem a vytváří s ní pro dítě to nejlepší, optimální prostředí pro jeho vzdělávání. V některých rodinách někdy nastávají závažné problémy, které mohou vést k tomu, že dítě je vychováváno a vyrůstá v rodině náhradní.

1.1 Definice rodiny

Rodina je jistě nejstarší základní společenskou skupinou. Pokud bychom se ptali různých lidí na definici pojmu rodina, dostali bychom nepřeborné množství různých odpovědí. Tyto definice by se odlišovaly podle toho, jaké osobní zkušenosti by dotazovaní měli s tímto pojmem. Proto nalézt správnou definici pojmu rodina je velmi obtížné a různorodé. Podle profesora Dunovského můžeme rodinu chápat jako *Malou primární společenskou skupinu, založenou na svazku muže a ženy, na pokrevním vztahu rodičů a dětí či vztahu jej*

substituujícím (osvojení, adopce), ve společné domácnosti, jejíž členové plní společensky určené a uznané role vyplývající ze soužití, a na souhrnu funkcí, jež podmiňují existenci tohoto společenství a dávají mu vlastní význam ve vztahu k jednotlivcům i celé společnosti. (Dunovský 1999, str. 91)

V Pedagogickém slovníku, nalezneme toto pojetí významu slova rodiny: *Nejstarší společenská instituce. Plní socializační, ekonomické, sexuálně – regulační a další funkce. Vytváří určité emocionální klima, formuje interpersonální vztahy, hodnoty, postoje, základy etiky a životního stylu. Z hlediska sociologického je formou začlenění jedince do sociální struktury. Nejběžnějším modelem rodiny je tzv. nukleární rodina, kterou tvoří nejbližší příbuzní, tj. oba rodiče a děti. V posledních desetiletích se model rodiny, který je historicky flexibilní, významně proměňuje. Zvyšuje se variabilita rodinných typů, zahrnujících nejen rodinu vlastní a úplnou, ale také rodinu neúplnou, nevlastní a náhradní. Současné pojetí tenduje k chápání rodiny jako sociální skupiny nebo společenství žijícího ve vlastním prostoru – domově, uspokojujícího potřeby, poskytujícího péči a základní jistoty dětem. Rodina spolu se školou plní vzájemné výchovné funkce, které lze chápat jako komplementární.*

(Průcha, Valterová, Mareš, 2003, str. 202)

Rodina, která je takovou malou institucí, ovšem plní důležité a velmi těžko nahraditelné funkce. Pro vývoj dítěte je význam rodiny nezastupitelný. Zárukou vývoje zdravých dětí a jejich výchovy je bezesporu zdravá rodina. Narodené dítě přebírá od svých rodičů genetickou výbavu pro svůj život, pro svůj správný vývoj. Genetická výbava má rozhodující vliv na rozvoj celé osobnosti dítěte, ať již po stránce sociální, tak i tělesné a duševní, zvláště v prvním období života. Rodina je pro dítě prvním místem, kde probíhá jeho první socializační proces. Na každého člena rodiny by měl jakýkoliv negativní zásah do přirozených funkcí rodiny velký vliv na jeho psychiku.

Dítěti rodina předurčuje sociální statut. Pomocí rodiny si dítě uvědomuje své postavení nejen v rodině, ale i svou roli ve společnosti. Rodina také naplňuje určité funkce.

1.2 Funkce rodiny

Profesor Dunovský tyto základní funkce rozdělil do čtyř hlavních skupin.

a) biologicko - reprodukční (sexuální) – tato funkce zajišťuje pokračování lidského rodu, celé budoucí generace

b) ekonomicko – zabezpečovací – rodina zabezpečuje ekonomické prostředky nutné k běžnému chodu domácnosti

c) emocionální – rodina je citovým zázemím pro jeho členy, vytváří pocit bezpečí a jistoty

d) socializačně – výchovnou – rodina formuje osobnost jednotlivých členů, jejich charakter (Dunovský, 1986)

1.3 Povinnosti rodiny

Rodina je mimo těchto vyjmenovaných funkcí také zodpovědná za vzdělávání svého dítěte. Rodiče mají ze zákona povinnost posílat své dítě do školy. Tuto povinnost upravuje v naší republice zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. (Školský zákon MŠMT [online]). V tomto zákonu jsou zakotvena práva, povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání. Zákon vešel v platnost 1. ledna 2005. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon (Ústava ČR, Listina základních práv a svobod [online]). Článek 33(1) tohoto zákona upravuje právo na rovnost vzdělání. Česká republika ratifikovala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením (dále jen Úmluvu) v září 2009. Což bylo významnou událostí, která zásadně ovlivnila přípravu i podobu předkládaného Národního plánu. Úmluvu v prosinci 2006 schválilo Valné shromáždění Organizace spojených národů. Nevznikají žádná nová práva, ale jde o důsledné naplňování již existujících lidských práv a svobod osob se zdravotním postižením. Naše republika je jednou z několika států, které si uvědomují odpovědnost za odstranění bariér občanům se zdravotním postižením. V ČR bylo do současné doby vypracováno a schváleno pět Národních plánů (Vláda České republiky, v sekci Vládního výboru pro zdravotně postižené občany[online]). V březnu 2010 byl vládou ČR schválen návrh MŠMT ČR Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání. Návrh MŠMT navazoval na úkoly stanovené v Národním plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Na uvedený dokument navazuje Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016-2018. (Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016-2018[online]).

Vytvořit takové prostředí, aby všem žákům poskytovalo stejné podmínky na dosažení odpovídajícího vzdělání, je současným cílem školství České republiky.(zákon č.561/2004 Sb.) Došlo k velkým změnám ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Do škol a školských zařízení hlavního vzdělávacího proudu se integroval co největší počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a postupnými kroky se vytváří podmínky pro inkluzivní

školu. Ve speciálních školách a školských zařízeních jsou vytvořena místa pro vzdělávání žáků s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami.
(Bartoňová, Pipeková, Vítková 2016).

2 Vzdělávání žáků s mentální retardací

Vzdělávání žáků s mentální retardací je velmi důležité. Podporuje jejich samostatnost, pomáhá jim získat vědomosti, dovednosti, ale i návyky nutné pro jejich budoucí život. Jde o celoživotní proces, při kterém je nutné neustálé opakování, fixování, prohlubování vědomostí, dovedností, návyků. Výsledky se dostávají velmi pomalu a zaznamenat u některých jedinců pokrok je velmi obtížné. Aby vzdělávání bylo úspěšné, je důležitá spolupráce s rodinou.

2.1 Pojem mentální retardace

Ve třicátých letech minulého století byl zaveden Americkou společností pro mentální deficienci (Američan Association of Mental Deficienty – AAMD) termín „*mentální retardace*“ Postupně tento termín nahradil termíny, které se v praxi i odborné literatuře používaly u nás.

Zástupci jednotlivých oborů, kteří se zabývali jedinci s poruchou intelektu, se sešli na konferenci Světové zdravotnické organizace (WHO), která se konala v Miláně v roce 1959. Zde se dohodli na používání termínu **mentální retardace**, z nutnosti sjednotit pojmové a terminologické vymezení daného jevu. Jev má interdisciplinární charakter. Zasahuje do všech oblastí života postiženého jedince. Ať již lékařské, psychologické, pedagogické, sociální (Pipeková, 2010).

Příčiny vzniku mentální retardace nejsou jednotné. Vznikají většinou sloučením více faktorů, které se ovlivňují, prolínají. Mohou to být příčiny dědičné, genetické (endogenní), příčiny, které vznikly vlivem prostředí (exogenní). Lze je také rozdělit podle vzniku jako vrozené a získané.

Rozdělit příčiny také můžeme podle období jejího vzniku:

- Prenatální období – před porodem
- Perinatální období – v období porodu a krátce po něm
- Postnatální období – v průběhu života

V literatuře se také můžeme setkat s tímto rozdělením

- Vrozené mentální postižení
- Získané mentální postižení – demenci
- Sociálně podmíněné mentální postižení

(Bartoňová, Pipeková, Vítková, 2016)

Pojem mentální retardace lze vysvětlit jako trvalé snížení inteligence. Jde o stav, který souvisí s vývojem myšlení, který je opožděn nebo omezen a to v důsledku organického poškození mozku (Slowik, 2006). Protože nejde o nemoc, nelze mentální retardaci léčit.

2.2 Definice mentální retardace podle různých autorů.

V současnosti je v literatuře k dispozici velké množství definic mentální retardace. Ve své práci uvedu definici Ivy Švarcové, Marie Černé a Marie Vágnerové.

Mentálním postižením nebo mentální retardací nazýváme tedy trvalé snížení rozumových schopností, které vzniklo v důsledku organického poškození mozku. Mentální postižení není nemoc, je to trvalý stav, způsobený neodstranitelnou nedostatečností nebo poškozením mozku. (Švarcová, 2000, str. 25)

Pojem mentální retardace se vztahuje k podprůměrnému obecně intelektuálnímu fungování osoby, které se stává zřejmým v průběhu vývoje a je spojeno s poruchami adaptačního chování. Poruchy adaptace jsou zřejmé z pomalého tempa dospívání, ze snížené schopnosti učit se a z nedostatečné sociální přizpůsobivosti, přičemž se uvedené příznaky mohou projevat samostatně nebo v různých kombinacích. (Černá a kol., 2008, str. 79)

Mentální retardace je souhrnné označení vrozeného defektu rozumových schopností. Postižení je definováno jako neschopnost dosáhnout odpovídajícího stupně intelektového vývoje (méně než 70% normy), přestože byl takový jedinec přijatelným způsobem výchovně stimulován. Nízká úroveň inteligence bývá spojena se snížením či změnou dalších schopností a odlišnostmi ve struktuře osobnosti. (Vágnerová, 1999, str. 146)

V současné době se v České republice používá 10. revize mezinárodní statistické klasifikace nemocí (MKN-10) vydaná Světovou zdravotnickou organizací (WHO) v roce 1992 s platností od 1. 1 1993. (Světová zdravotnická organizace deklarovala úmysl zavést novou 11. revizi MKN v roce 2015.) Tato klasifikace je rozdělena do šesti kategorií. *Mentální retardace patří do oboru psychiatrie, proto má jako první označení písmeno F“* (Bartoňová, Bazalová, Pipeková 2007, s. 31).

Podle toho, jak se osoba s postižením vzdaluje od modálního průměrného výkonu, je určována hloubka postižení. Hodnota průměrného IQ = 100. Hodnota IQ 70 je podle WHO považována za hranici mentálního postižení. V této klasifikaci se již neobjevují pojmy debilita, imbecilita a idiocie. V psychiatrické terminologii byly tyto pojmy běžné zhruba do 90. let 20. století. (Švarcová - Slabinová, 2006)

Dle MKN-10 rozlišujeme tyto typy mentální retardace:

F 70	<p>Lehká mentální retardace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stav, který vede k obtížím při vzdělávání. - V dospělosti jsou jedinci schopni vykonávat jednoduchá zaměstnání zaměřená na manuální činnost. - Dodržují sociální vztahy. 	IQ 69-50
F 71	<p>Středně těžká mentální retardace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je narušena řeč a opožděn rozvoj chápání. - V dospělosti jsou jedinci schopni pod vedením jiné osoby vykonávat manuální práci - úkoly musí být pečlivě strukturovány. - Přidružená bývají tělesná postižení a neurologická onemocnění, zejména epilepsie. 	IQ 49-35
F 72	<p>Těžká mentální retardace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Některé známky jsou shodné jako u středně těžké mentální retardace - více je zhoršena úroveň 	IQ 34-20

	<p>schopností.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osoby trpí poruchou motoriky a jinými vadami, které poukazují na špatný vývoj ústředního nervového systému. - Vzdělávání a výchova je zaměřena na zlepšení soběstačnosti, na rehabilitaci, komunikaci, zkvalitnění současné situace jedince. 	
F 73	<p>Hluboká mentální retardace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osoby nerozumí požadavkům. - Ve většině případů jsou imobilní nebo mají omezeny pohybové schopnosti. - Komunikace maximálně na úrovni porozumění jednoduchým požadavkům a nonverbálních odpovědí. - Je nutná trvalá péče i v nezákladnějších životních úkonech. 	IQ19 a níže
F 78	<p>Jiná mentální retardace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Není možné stanovit stupeň postižení pomocí standardních metod z důvodu přidružených somatických nebo sensorických poškození (např. neslyšící, nevidomí, těžké poruchy chování). 	
F 79	<p>Nespecifikovaná mentální retardace (nelze vyšetřit)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Není dostatek informací k zařazení do některé z kategorií, ale mentální retardace je zde prokázána. 	

Tabulka č. 1

Protože ve své praxi přicházím do styku s žáky s lehkou, středně těžkou, těžkou a hlubokou mentální retardací, proto se i ve své práci budu věnovat právě těmto žákům, kteří se vzdělávají v Základní škole speciální.

2.3 Základní škola speciální

V základní škole speciální se realizuje vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, žáků se souběžným postižením, s více vadami a autismem, kterým jejich handicap nedovoluje vzdělávat se v rámci inkluze ve školách běžného typu. Tyto děti jsou v novele školského zákona definovány jako děti se speciálními vzdělávacími potřebami Školský zákon MŠMT § 16 [online].

Na školský zákon navazují dvě vyhlášky, které jsou důležité ve vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., [online] o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 9. 2017. Jak se ukázalo po ročním působení této vyhlášky, bylo nutné přistoupit k její novelizaci. Tato novelizace se týká úprav podpůrných opatření. Mění se například velikost skupiny, ve které může být poskytováno podpůrné opatření v podobě pedagogické intervence (navyšuje se ze 4 žáků na 6). Dále žáci s narušenou schopností komunikací mají možnost využít laminovacích fólií a laminátoru. I formuláře jsou upraveny tak, aby lépe vyhovovali v praxi. Od 1. 9. 2017 nabývá účinnosti většina změn této vyhlášky. Nicméně některé úpravy vstoupily v platnost 1. 10. 2017.

Ovšem hned na začátku roku 2018 se vyhláška 27/ 2016 Sb. opět novelizuje. Její úpravy se však netýkají žáků samotných, ale financování asistentů pedagoga.

Další neméně důležitou vyhláškou, která taktéž navazuje na školský zákon, je vyhláška 72/2005 Sb. [online], ve znění pozdějších předpisů, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Zařadit nebo přeřadit žáka do základní školy speciální, speciální třídy, je možné na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Zařazení lze provést po projednání a informovaném souhlasu zákonného zástupce žáka, popř. samotného zletilého žáka.

(Bendl, Hanušová, Linková 2016).

Organizační formy vzdělávání i obsah výuky se odlišuje od běžných základních škol. Vše je přizpůsobeno snížené úrovni rozumových schopností, snížené koncentraci pozornosti i nízké úrovni volných vlastností. Tento typ školy rozvíjí schopnosti, dovednosti a ulehčuje tak žákům možnost dalšího vzdělávání, vstup do života.

Ve třídách těchto škol jsou vhodně upravené vnější podmínky. Vše je přizpůsobeno potřebám žáků, ať již nízké počty žáků ve třídě, vybavení tříd, speciální pracovní sešity, učebnice.

Neméně důležité je vytváření takového klimatu třídy, které by bylo pro žáky nestresující, dávalo jim pocit bezpečí, umožnilo jim co nejlépe se soustředit na výuku. Je zde přizpůsoben i časový rozvrh dne podle potřeb jednotlivých tříd. (Švarcová, 2006, str. 78-79)

2.3.1 Školní vzdělávací program

V Základní škole speciální žáci dosahují základy vzdělání. Pro realizaci tohoto vzdělávání je v souladu se školským zákonem vydán *Rámcový vzdělávací program pro vzdělávání žáků v základní škole speciální (dále jen RVP ZŠS)*. (Jeřábek a Tupý a Brychnáčová et al., 2008, s. 7 [wiki.rvp.cz/Knihovna/\[online\]](http://wiki.rvp.cz/Knihovna/)).

"Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků v základní škole speciální je otevřený dokument, který může být upravován podle potřeb a zkušeností s realizací školních vzdělávacích programů i podle měnících se potřeb žáků."(Jeřábek a Tupý a Brychnáčová et al., 2008, s. 6, [wiki.rvp.cz/Knihovna/\[online\]](http://wiki.rvp.cz/Knihovna/).)

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální vstoupil v platnost 1. 9. 2008. (Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální 2017 [\[online\]](#)). V souladu s tímto rámcovým programem si každá speciální škola vytvořila vlastní školní vzdělávací program (ŠVP), podle něhož byla výuka zahájena 1. září 2010. Tak jako je RVP ZŠS rozpracován na dva díly, tak i ŠVP je rozpracován na dva díly a to takto:

I. díl - je určen žákům se středně těžkým mentálním postižením

Pro tuto skupinu žáků je při jejich vzdělávání nutné vytvořit pomocí vhodně upraveného prostředí podmínky pro jejich úspěšné zvládnutí školních povinností. Žáci se musí ve škole cítit bezpečně, cítit přátelskou, vstřícnou atmosféru. Toto vše napomůže nejen pedagogům, ale především žákům splnit cíle vzdělávání, dosáhnout rozvoje osobnosti a zkvalitnění života žáků s mentálním postižením.

Vše, co je důležité pro rozvoj celé osobnosti, pro další uplatnění a zapojení žáků do společnosti, je obsaženo v klíčových kompetencích. Důraz je kladen především na kompetence komunikativní, pracovní, sociální a personální. Opomenout nesmíme ani další kompetence, občanské, k učení, řešení problému.

Tento první díl, který je určen žákům se středně těžkým mentálním postižením obsahuje devět vzdělávacích oblastí. Z těchto oblastí jsou odvozeny vzdělávací obory a vyučovací předměty. Názvy vyučovacích si každá speciální škola tvoří individuálně.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obor
Jazyková komunikace	Čtení
	Psaní
	Řečová výchova
Matematika a její aplikace	Matematika
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět
Člověk a společnost	Člověk a společnost
Člověk a příroda	Člověk a příroda
Umění a kultura	Hudební výchova
	Výtvarná výchova

Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví
	Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce

Tabulka č. 2

II. díl je určen žákům s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami včetně žáků s poruchou autistického spektra. Tyto žáky je nutné, vzhledem k jejich druhu postižení, vzdělávat na základě speciálně upraveného školního vzdělávacího programu. Charakteristickým rysem pro tento druh vzdělávání je individualizované vyučování, kdy se využívají různé druhy alternativní a augmentativní komunikace. Vše, celý režim dne je rozdělen na pracovní bloky, které střídají bloky odpočinku, her. Vše je přizpůsobeno jednotlivým žákům. Ti, kteří nezvládají školní vzdělávací program, mají vypracovaný individuální vzdělávací plán. Hlavním cílem vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a s poruchou autistického spektra je rozvoj základních hygienických návyků, rozvoj základů sebeobsluhy, rozvoj komunikačních dovedností, dosažení co největší možné soběstačnosti. U těchto žáků nelze předpokládat dosažení cílů základního vzdělávání. Tak jako v prvním díle je i v druhém díle školního vzdělávacího programu kladen důraz na klíčové kompetence sociální a personální, kompetence pracovní, komunikativní.

Obsah vzdělávání je rozdělen do pěti oblastí, z kterých jsou odvozeny vzdělávací obory, které jsou speciálně uzpůsobeny tak jako i metody a formy práce s touto cílovou skupinou žáků.

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor
Člověk a komunikace	Rozumová výchova
	Řečová výchova
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova
Umění a kultura	Hudební výchova

	Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Pohybová výchova
	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova
Člověk a svět práce	Pracovní výchova

Tabulka č. 3

Oba díly jsou zpracovány podle stupně mentálního postižení žáků a jsou navzájem prostupné.

Školní docházka může trvat deset let a je rozdělena na první stupeň (1. - 6. ročník) a druhý stupeň (7. -10. ročník). (§ 46 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. [online]). Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny slovně.

3 Vzájemná spolupráce rodiny a školy

V této části diplomové práce se budu věnovat vzájemné spolupráci obou aktérů vzdělávání, rodičů a školy. Vstřícná spolupráce základní školy speciální a rodičů žáků s mentálním postižením je velmi důležitá z hlediska adaptace žáků na prostředí školy, pro vytváření pocitu bezpečí a neméně důležitá při rozvoji a vzdělávání dětí. U těchto dětí je nezbytná otevřená komunikace mezi školou a rodinou, zapojení rodičů do vzdělávání. (Kolář, Vališová, 2009).

Rodiče musí nezbytně informovat školu o všech změnách, které nastanou u jejich dítěte, ať již jde o změnu ve zdravotním stavu, tak i změnu chování. U dítěte s mentálním postižením jsou pro školu tyto informace nesmírně důležité. Učitel tak může reagovat na aktuální situaci a program dne přizpůsobit těmto skutečnostem. Aby vztah školy a rodiny byl na partnerské úrovni, musí také škola rodiče informovat o aktuálním dění ve škole, o všem co se jejich dítěte týká. Pro fungování takového vstřícného vztahu musí škola vytvořit podmínky. Nabízet rodičům různé možnosti spolupráce, udržovat pravidelný kontakt. Rodiče i škola má na počátku vzniku vztahu určitá očekávání. Je proto důležité hned na počátku spolupráce tato očekávání individuálně prodiskutovat. Dát rodičům možnost vyjádřit, co od školy očekávají, jakou mají představu o vzdělávání svého dítěte. Tak i škola sdělí rodičům svou představu. (Krejčová, Kargerová, 2011)

Právě vstřícná spolupráce musí ubezpečit rodiče, že je škola považuje za partnery. Rodiče musí být ubezpečeni a sami se přesvědčit, že jednotné působení pomůže zlepšit školní úspěšnost jejich dětí. Zapojení rodičů do procesu výuky je jedním z bodů vstřícné spolupráce. Každý pedagog by měl s rodiči, ale i žáky a veřejností jednat kultivovaně s určitou dávkou taktu. (Šimoník, 2005)

3.1 Historie vztahů mezi školou a rodinou

Vztah rodiny a školy se v minulosti soustředil na jednosměrný přenos informací. Teprve když vyvstal problém např. s docházkou, chováním, vztahy nabyly na intenzitě. V 70. a 80. letech, začali rodiče vstupovat do škol častěji. Vstupují sem za účelem získat informace o výsledcích

vzdělávání svého dítěte. S postupem času dostávají rodiče možnost zapojit se do aktivit tříd, mají možnost komunikovat s učitelem na neformálním, přátelském základě. Legislativní změny v 90. letech přinesly práva, ale i povinnosti rodičů vůči škole. Vznikl zde politický tlak, jehož cílem je rozvoj spolupráce rodiny a školy. Důraz je kladen na demokratické uspořádání vztahů. Rodiče mají možnost jako klienti si vybrat školu pro své dítě. Školy jsou tak stále více nuceny skládat účty nejen státu, ale především rodičům, odběratelům služeb. Rodiče více kontrolují, jak probíhá vyučování. Není jim jedno, jak se s dětmi ve školách jedná, zachází. Do vzdělávání vstupuje tržní model. Tak jak se mění a vyvíjejí názory na vzdělávání, tak se mění a vyvíjí terminologie. Termín „rodičovské zapojení“ nebo „vztahy rodiny a školy“ většina autorů mění na termín „partnerství mezi školou a rodinou“. V druhé polovině 20. století se vztahy rodiny a školy rozdělily do čtyř modelů.

(Ravnová in Rabušičová, 2004)

- kompenzační model
- konsenzuální model
- participační model
- model sdílené odpovědnosti

Model kompenzační vycházel z toho, že všichni mají mít stejné šance, příležitosti na vzdělání. Převládal v šedesátých a sedmdesátých letech. Škola přichází na pomoc rodičům, kteří nemají dostatečné možnosti a schopnosti podporovat své děti v jejich vývoji. Na pomoc přichází i jiné specificky k tomu určené instituce. Šlo především o žáky z rodin sociálně znevýhodněných. V tomto kompenzačním modelu jsou rodiče vnímáni jako spolupracovníci a škola jim určuje postupy, jak výsledky dětí zlepšovat.

Model konsenzuální se začal uplatňovat o deset let později, v sedmdesátých a osmdesátých letech. Opírá se o informovanost rodičů, a to různými prostředky. Snaží se o smazání rozdílu mezi výchovou domácí a školním vzděláváním. Škola a rodina jako základní socializační instituce jsou si rovny, v některých případech se i překrývají. Učitelé musí s rodiči komunikovat, aby získali potřebné informace pro svoji práci. Aby vhodným způsobem mohli propojit vzdělávání ve škole s domácí přípravou. Konsenzuální model se snaží propojit obě oblasti vzdělávání.

Model participační se prosadil v osmdesátých a devadesátých letech. Rodiče jsou popisováni jako aktivní občané, kteří podporují vzdělávání dětí. Některé úkoly rodiny přebírá škola, protože se mění rodina jako socializační instituce.

Model sdílené odpovědnosti je podle Ravnové současným modelem. Posouvá předcházející participační model, na míru zodpovědnosti rodičů za vzdělávání dětí. Škola i rodiče mají společnou zodpovědnost za výsledky určitých rozhodnutí. Cílem tohoto modelu je zapojit rodiče do činností, prospěšných pro jejich děti.

Vztahy v politice, ve společnosti vyvíjejí různé tlaky na vývoj vztahů. Na vývoj mají vliv různé faktory, různé pohledy, které jsou patrné v socioekonomickém a kulturním zázemí státu.

3.2 Role rodičů ve vztahu ke škole

Společným cílem rodičů a školy je na prvním místě zajistit spokojenost dětí, žáků, zajistit jejich optimální rozvoj celé osobnosti. Stresovým obdobím je povinná školní docházka, především pro rodiče dítěte s mentálním postižením. Rodiče mají obavy, jak jejich dítě bude docházku zvládat, jak se zapojí a sžije s novým kolektivem. Je proto nezbytně nutné, aby tito rodiče vedli dítě, dle jeho možností, k co největší samostatnosti. Spolupráce se školou nebo jiným vzdělávacím zařízením se stává velkou oporou pro rodiče. Pomůže jim i navázání kontaktu s rodinou, ve které je postižené dítě. Toto vše zmírňuje stres, kterému jsou rodiny vystaveny. (Černá, 2015)

Vymezit a rozdělit rodiče podle rolí, které zaujímají vůči škole, není jednoduché. Nejde o role chování, ale role osobního prožívání aktivit, o sociální interakci. Jde o role, které jsou školou rodičům vymezovány. Šed'ová (in Rabušicová, 2004) rozděluje rodiče podle rolí do čtyř skupin. Rodiče partneři, rodiče klienti – zákazníci, rodiče jako občané, rodiče jako problém.

3.2.1 Rodiče jako partneři

Vybudovat partnerský vztah mezi školou a rodiči je úkol nelehký. O tento cíl se musí snažit obě strany. Partnerské vztahy nelze vybudovat hned, ale jde o dlouhodobý cíl. Obě strany si musí uvědomit, že na počátku budování partnerského vztahu mají své názory. Tyto názory se podřizují zájmům společnosti, zájmům státu. Při budování partnerství doporučuje Bull (in Rabušicová, 2004) postupovat podle těchto kroků.

1. Povinnosti rodiny – postarat se o zajištění bezpečí, zdraví svých dětí, dbát na jejich přípravu do školy, zajistit dětem bezpečné podporující zázemí, v čemž má škola rodině pomáhat.

2. Komunikace škola versus rodina – povinností školy je informovat rodiče o tom, jak se dítě ve škole vzdělává, jak se chová, jaké má vzdělávací problémy, jak se ve škole cítí, jaké má vztahy s vrstevníky. Dále je úkolem školy vytvořit vhodné podmínky pro vzájemnou komunikaci.

3. Spolupráce – participace – rodiče mají mít možnost zvolit si ze svých řad zástupce, kteří je budou zastupovat v řídicích orgánech školy. Mají mít možnost založit rodičovské sdružení nebo jiné skupiny.

4. Zapojení rodičů – umožnit rodičům nahlédnout vhodnou formou do života školy (sportovní odpoledne, besídky, dny otevřených dveří). Později by měli mít možnost nahlédnout a být přítomni ve třídě. Být přítomni při výuce, vidět konkrétní metodické postupy, které učitel ve výuce využívá.

5. Příprava dětí na výuku – rodič pomáhá svému dítěti s domácí přípravou, kontroluje ji. Sdílí spolu s dítětem některé neformální vzdělávací aktivity. Škola nabízí rodičům informace, někdy i vzdělávání pro dospělé s cílem pomoci rodičům zvýšit své vlastní dovednosti.

6. Partnerství – na vzdělávání se podílí nejen škola, rodina, ale i další organizace. Je velmi vhodné vytvořit určitou síť kontaktů, které mohou všichni následně využívat.

(Rabušicová, 2004)

3.2.2 Rodiče klienti – zákazníci

Tento vzájemný vztah lze přirovnat k jakékoliv službě, kterou si zákazník objedná. Pro splnění očekávané služby si klient – rodič zvolí určitou instituci. Rodiče vnímají pedagoga jako odborníka, který požadovanou službu je schopen poskytnout v co největší kvalitě. Pedagog je pro ně ten, kdo ví, jak o zákazníka – žáka pečovat. V tomto modelu může být jako

na odborníky pohlíženo i na rodiče. Oni jsou ti, kdo nejlépe znají své dítě a ví, jaký přístup jejich dítěti vyhovuje, jaký potřebuje. Rodič ví, co od školy vyžaduje.

Škola musí počítat s určitou kritikou své práce, počítat s tím, že rodiče budou mít na školu různé požadavky. Záleží jen a jen na škole, jak na tyto požadavky bude reagovat, jak bude vycházet rodičům vstříc, jaké vztahy bude podporovat. Učitelé, kteří jsou odborníky, by si měli za svou práci stát, dokázat si ji obhájit.

V tomto modelu mají rodiče několik možností, jak se školou vhodně spolupracovat. Pomocí zapojení do managementu školy mohou mít přímý vliv na rozvoj školy. Mohou přijmout to, co jim určitá škola nabízí, nechat vše v rukou pedagogů, odborníků, nebo říci, jaké mají potřeby a co si chtějí objednat.

Pokud rodič není s nabízenou službou spokojený, má možnost zapsat dítě do jiné školy. Rodič má možnost svobodné volby školy. Tímto faktem jsou školy postaveny do pozic soupeřů, což vede ke zvyšování tlaku na zlepšování výsledků škol, někdy i k nadstandardní nabídce kurikula. Nároky jsou kladeny i na rodiče, klienty. Neustále musí kontrolovat kvalitu služeb. Někteří z nich nejsou schopni pochopit styl školy, vyučovací systém. Školy proto zavádí různé formy konzultací, aby rodičům podaly co nejvíce informací.

3.2.3 Rodiče jako občané

Jde o stejný vztah, jaký má každý občan k jakékoliv instituci. Stejný je i vztah rodiče a školy. Rodič má stejné povinnosti, ale i právo oproti škole stejně jako ke kterékoliv instituci. Tak jako občané nemusí mít žádné závazky k instituci, tak rodič nemusí mít závazky vůči škole. Jsou pak školou chápáni jako rodiče, kteří nemají zájem. Tento vztah rodičů – občanů se ve většině případů přesune do partnerské nebo klientské roviny.

3.2.4 Rodiče jako problém

Podle Šed'ové lze rodiče v tomto modelu rozdělit do tří skupin.

1. Rodiče nezávislí – výsledky svých dětí sledují zpozzdálí, s učiteli komunikují sporadicky jen v nejnnutnějším případě. Kontakt se školou udržují minimální, nemají žádnou potřebu

spolupracovat. Školu ovšem tolerují. Protože jim jde pouze o prospěch dítěte, zajišťují mu doučování, jiné alternativní zdroje vzdělávání. Pokud by školy nemusely dokumentovat vztahy s rodiči, nemusel by být tento nezávislý rodič pro školu problémem.

2. Rodiče špatní - o výsledky dětí se nezajímají, nepodporují jejich učení. Jde zpravidla o rodiče, kteří žijí na okraji společnosti nebo rodiče s vlastním problémem. Může se jednat i o rodiče z jiného kulturního okruhu. Názory školy neakceptují, nepodporují, někteří je ignorují. Tito rodiče zpravidla neplní funkci rodiny, neplní rodičovské povinnosti. Opačným případem mohou být i rodiče, kteří se stydí zeptat, neumí dát najevo svůj zájem, nemají potřebné sociální kompetence. I takovýto rodič může být pokládán za rodiče špatného.

3. Rodiče snaživí – projevují podporu škole, aktivně se účastní akcí, komunikují, projevují zájem o vzdělávání, pomáhají dětem s domácí přípravou. Tito rodiče mohou být ve vztahu k učiteli problémem. Učitelé jako profesionálové se cítí ohroženi. Rodiče od nich vyžadují jasné informace o výsledcích svého dítěte, a to srozumitelnou formou. Komunikace s těmito snaživými rodiči bývá časově náročná, což představuje další problém. Komunikace probíhá neustále, ze strany učitelů jsou rodiče podezíráni, že se snaží přehnanou aktivitou získat pro své dítě nějaké výhody, zajistit mu lepší výsledky. (Šedřová in Rabušicová, 2004)

3.3 Desatero pro spolupráci s rodinou

Tak jako Rabušicová uvádí šest kroků, které vedou k budování partnerství, tak i Krejčová a Kargerová uvádějí v metodickém průvodci vzdělávacího programu „Začít spolu“ návod spolupráce v podobě „desatera“. Návod povede ke správným prvním krokům při vzájemné spolupráci, může být inspirací pro rodiče i školy. Tohoto desatera nemusí využít jen školy, které zavádějí vzdělávací program „Začít spolu“, ale může být návodem i ostatním školám při budování partnerského vztahu s rodiči. Pomocí tohoto desatera škola představí rodičům, jak je schopna jim vyjít vstříc, jak je co nejlépe informovat o pokrocích jejich dětí, jak se chce věnovat nejen dětem samotným, ale i rodičům.

1. Respektování úlohy rodičů

Škola musí brát v úvahu a plně respektovat to, že rodiče jsou ti, kdo nejvýznamněji ovlivňují vývoj dítěte. Že rodiče mají právo a také povinnosti v rozhodování, která se týkají vzdělávání dětí.

2. Zachovávání důvěrnosti

Pokud bude nutné, aby škola poskytla důvěrné informace o žákovi další osobě, je nezbytně nutné si od rodičů vyžádat souhlas. Škola požaduje od rodičů jen takové informace, které jsou nezbytné k zajištění vzdělávání.

3. Škola mluví s rodinou o očekáváníích, která mají vůči sobě

Škola zjišťuje od rodičů, jaké mají očekávání od vzdělávání svého dítěte. Tyto informace si zjišťuje nejen na počátku školní docházky, ale i v průběhu roku.

4. Podpora spolupráce s rodiči, nabídnutí více strategií k jejich zapojení

Aby si mohli rodiče vybrat takovou formu spolupráce, která bude vyhovovat právě jejich rodině, musí jim škola nabídnout různé formy spolupráce.

5. Respektování toho, že konkrétní způsob spolupráce si volí rodina sama

Tak jak bylo již uvedeno v předchozím bodě, bodě č. 4, jde o respektování takového způsobu spolupráce, který si rodiče zvolí.

6. Usilování o zapojení celé rodiny

Spolupracovat nemusí jen rodiče, ale zapojit se mohou ostatní členové rodiny.

7. Plánování rodičovských setkání a konzultace v době, která rodině vyhovuje

Škola nabízí rodičům několik termínů na jejich setkání. Rodiče mají možnost vybrat si tak termín, který jim časově vyhovuje. Mají také možnost zapsat se do harmonogramu setkání.

8. Zaměření se na silné stránky rodiny a poskytnutí pozitivní zpětné vazby

Škola dává najevo, jak si váží zapojení rodičů ve třídě, váží si jejich spolupráce. Nezapomíná zdůraznit, kde má rodina silné stránky.

9. Spolupráce s jinými organizacemi

Škola je otevřenou institucí a nebrání se spolupracovat s ostatními partnery, institucemi, využít jejich nabídek a naopak přispět jim dle svých možností svou prací.

10. Škola ví, že vše nejde hned

Postupné budování partnerských vztahů s rodiči vyžaduje čas. Jde o dlouhodobou záležitost vyžadující značné úsilí. Škola se však nevzdává.

4 Rodiče vítáni

Rodiče vítáni je značka pro školy otevřené rodičům. **Značka, podle které poznáte dobrou školu.**

Základem partnerského vztahu mezi školou a rodiči je bezesporu vstřícná oboustranně otevřená komunikace. Proto začala obecně prospěšná společnost EDUin s certifikací škol značkou Rodiče vítáni. Chce tímto krokem upozornit na školy s vysokou vstřícností ve vztahu k rodičům. Jde o program určený rodičům, školám. Do tohoto projektu se dosud zapojilo 570 škol. V roce 2016 získalo tuto značku 79 škol a certifikací prošlo 292 subjektů.

Najít pro své dítě školu, která je otevřená ke spolupráci s rodiči, může pomoci udělení certifikátu Rodiče vítáni. Udělování těchto certifikátů zahájil Eduin na počátku školního roku 2011/2012. Značku Rodiče vítáni získají ty školy, které se rozhodly ještě lépe komunikovat s rodiči, zákonnými zástupci dětí. Školám tato značka umožní se lépe zviditelnit, dát o sobě vědět široké veřejnosti. Naopak rodičům značka umožní lépe se orientovat v nabídce škol, které vstřícně spolupracují s rodiči.

EDUin nechal v březnu 2011 vypracovat společností Perfect Crowd průzkum, kterým bylo zjištěno velké procento rodičů, kteří by chtěli se školou, kterou navštěvuje jejich dítě, spolupracovat. Jak z průzkumu vyplynulo, rodiče se domnívají, že škola k této vzájemné spolupráci nevytváří dostatečné podmínky. Po vyhodnocení průzkumu se EDUin rozhodl zavést viditelnou značku. Ta má upozornit na školy, které s rodiči již úspěšně komunikují, ostatní školy má motivovat k uskutečnění potřebných kroků ke spolupráci. (Základní informace o značce Rodiče vítáni [online]).

4.1 Požadavky

Aby škole mohl být certifikát udělen, musí splňovat předepsané požadavky. Jde o soubor otázek, na které škola odpovídá. Jsou rozděleny do dvou skupin. První tvoří šest povinných požadavků., které musí škola splnit všechny. (rodicevitani.cz/dotaznik/[online])

POVINNÉ POŽADAVKY

1. Rodiče se dostanou bez problémů do školy, včetně pozdních odpoledních hodin.

2. Rodičům jsou dostupné kontakty na všechny učitele a vedení školy

3. Rodiče mají k dispozici informace o tom, co a kdy se ve škole děje.

4. Rodičům zaručujeme, že při třídních schůzkách neprobíráme prospěch a chování jejich dítěte před ostatními rodiči.

5. S rodiči komunikujeme partnerským způsobem.

6. Pořádáme školní akce pro rodiče v termínech a hodinách, které jim umožní se jich opravdu zúčastnit

Tabulka č. 4 povinné požadavky

Druhou skupinou je sedmnáct volitelných kritérií. Z těchto otázek si škola vybere ke splnění předepsanému požadavku alespoň dvě.

VOLITELNÉ – NEPOVINNÉ POŽADAVKY
1. Dbáme na to, aby zápis do školy byl společenskou událostí příjemnou pro rodiče i děti. Myslíme při tom na potřeby dětí i rodičů.
2. Nabízíme rodičům kromě žákovské knížky a třídních schůzek i další způsob, jak je pravidelně informovat o prospěchu dítěte (školní sešitky, týdenní plány, elektronické žákovské knížky...)
3. Naši pedagogové nabízejí konzultační hodiny pro žáky i rodiče.
4. Kromě společných třídních schůzek organizujeme i konzultace ve trojici učitel - dítě - rodič.
5. Konfliktní situace ve škole řešíme tak, aby se jich mohli zúčastnit všichni, jichž se záležitost týká, včetně rodičů a dítěte/dětí.
6. Školní dokumenty (ŠVP aj.) zpřístupňujeme na webu školy. Vysvětlujeme v nich důsledně všechny odborné termíny a zkratky, aby jim rozuměli rodiče ze všech oborů.

<p>7. Nabízíme rodičům konzultace našeho školního psychologa/výchovného poradce.</p>
<p>8. Rodiče mají možnost ovlivňovat způsob stravování svých dětí ve škole (skladbu jídelníčku v jídelně, sortiment ve školním bufetu, přítomnost/nepřítomnost automatu na sladkosti apod.).</p>
<p>9. Rodiče našich žáků i zájemci o naši školu mají možnost po domluvě navštívit vyučování.</p>
<p>10. Zveme rodiče do vyučování, aby se zúčastnili společné práce se svým dítětem.</p>
<p>11. Organizujeme školní akce, na kterých mohou rodiče a další rodinní příslušníci spolupracovat s dětmi a potkávat se s učiteli (zahradní party, sportovní a kulturní akce, rodičovské víkendy apod.).</p>
<p>12. Umíme rodičům doporučit externího dětského psychologa a logopeda, s nímž spolupracujeme.</p>
<p>13. Poskytujeme rodičům na webových stránkách prostor pro otevřenou diskusi o škole.</p>
<p>14. Na naší škole funguje nezávislá rodičovská organizace s vlastní právní subjektivitou (obvykle občanská sdružení).</p>

15. Rodiče mají možnost po domluvě využívat prostory školy k vlastním akcím.
16. Pořádáme vzdělávací semináře pro rodiče na téma výchovy a vzdělávání.
17. Pořádáme „kurikulární odpoledne“, v nichž rodičům vysvětlujeme, co, jak a proč ve škole učíme.

Tabulka č. 5 volitelné požadavky

Předepsaná kritéria se zaměřují na přístupnost k informacím o konkrétní škole, na to jaké mají rodiče možnosti ovlivnit život školy, ovlivnit požadavky na stravování. Zda je vytvářen prostor pro vzájemné setkávání, zda mají možnost podílet se na proměně školního prostředí.

Od roku 2015 mají možnost zažádat o značku Rodiče vítáni také mateřské školy.

V dnešní době je již spousta škol, které s rodiči úspěšně komunikují a právě tyto školy se prostřednictvím značky mohou zviditelnit na veřejnosti, získat tak nové žáky, upozornit další zájemce, kteří hledají tu správnou školu, na které funguje komunikace s rodičovskou veřejností. Tento certifikát se může stát vodítkem pro rodiče prvňáčků, kteří se rozhodují pro školu, která bude pro jejich dítě ta pravá. Škola, která je držitelkou certifikátu, dává rodičům záruku vstřícného jednání. Dává jim jasný signál, že jim nejen na společné komunikaci velmi záleží. Dobré vztahy mezi rodinou a školou budou přínosem hlavně pro žáky, pro jejich spokojenost ve škole. Pro ostatní školy to bude motivací, konkrétním návodem, jakým směrem se mají ubírat v komunikaci s rodiči, veřejností.

Kateřina Kubešová, manažerka programu Rodiče vítáni, řekla: *„Dlouho jsme zvažovali, nakolik náročná mají být kritéria značky Rodiče vítáni. Ta, která jsme nakonec zvolili, mohou někomu přijít příliš jednoduchá. Ale ukázalo se, že ani pro mnoho jinak úspěšných škol tato pravidla vůbec samozřejmá nejsou. Proto jsme mezi povinná kritéria zařadili opravdu jen*

jakési základní komunikační minimum, které by nejspíš měla garantovat každá škola, která se chce považovat za vstřícnou vůči rodičovské veřejnosti.“ (Tisková zpráva: Značka Rodiče vítání ocení školy vstřícné k rodičům[online]).

Rodiče se mohou pomocí interaktivní mapy škol podívat, kde jsou v jednotlivých krajích certifikované školy rozmístěny. Tato mapa je umístěna na stránkách projektu Rodiče vítání. (rodicevitani.cz [online]).

Rodičům a dalším zájemcům, školám nabízí certifikát „Rodiče vítání“ nejen zabezpečení vstřícné komunikace, ale i další služby.

- Nabízí možnost si na interaktivní mapě škol „Rodiče vítání“ najít v jednotlivých krajích takovouto školu, která je držitelem značky.
- Na interaktivní mapě škol jsou kromě značky Rodiče vítání také další rozvojové projekty – Ekoškola, Zdravá škola, Férová škola. Tato mapa je na českém internetu první takovouto pomůckou. Vše je připraveno ve spolupráci s webem eduin.cz.
- Možnost stažení metodického materiálu, kde jsou zpracované odpovědi ze škol.
- Internetový Zpravodaj Rodiče vítání, který vychází jednou měsíčně, informuje o problémech a novinkách jednotlivých škol. Je zde shrnuto aktuální dění ve vzdělávání.
- Ohledně plnění jednotlivých zadaných kritérií oslovujeme jednotlivé školy, využíváme jejich zkušenosti. Výsledky jsou následně publikovány a zpracovány. Jde hlavně o zkušenosti se schůzkami v modelu tripartity: učitel- rodič – žák.

4.2 Jak se přihlásit

Každá škola, která se domnívá, že kritéria splňuje, se může přihlásit pomocí online formuláře na webu rodicevitani.cz. Ale ke značce mohou konkrétní školu přihlásit i rodiče, pokud si myslí, že jejich škola kritéria vstřícné komunikace splňuje.

Certifikát získá škola na jeden rok, poté musí aktualizováním dotazníků a kritérií projít procesem certifikace. Pokud to škola neudělá, ztratí možnost značku užívat.

4.3 Kdo je EDUin

V roce 2010 Tomáš Feřtek, Zdeněk Slejška a Lucie Slejšková založili společnost Eduin. Hlavním cílem této obecně prospěšné společnosti je přinášet veřejnosti přehled o vzdělávání a to jak ve školách, tak městech. Rodiče i veřejnost mají informace o vzdělávání málo srozumitelné, proto se EDUin snaží o podání srozumitelnější formou. Zprostředkovat přehled o všem co, se ve vzdělání děje. EDUin se snaží šířit zajímavé informace z řad širší veřejnosti odborníků, chce vysvětlovat podstatu reformy, změn, které již několik let probíhají ve školství.

S EDUinem spolupracuje a poskytuje informace spousta odborníků jak z oblasti pedagogiky, tak psychologie, sociologie a dalších. Spolupracují, jak jsem se již zmínila, odborníci, ale s realizací projektů pomáhá i řada dobrovolníků, organizací. ([eduin.cz/poslani/\[online\]](http://eduin.cz/poslani/))

4.3.1 Poslání EDUinu

Mise

Vzdělávání je i naše věc.

Vize

Kvalitní a smysluplné vzdělání pro každého.

Poslání

Podněcujeme veřejnou diskusi o vzdělávání s důrazem na potřeby měnícího se světa.

Hodnoty

EDUin je nezávislou organizací, která o problematice vzdělávání informuje nestranně a podporuje otevřený a věcný dialog.

Klíčové oblasti našeho působení

- *systematická PR činnost v oblasti vzdělávání,*
- *usnadnění komunikace mezi médií a odbornou veřejností,*
- *rozproudění celospolečenské diskuse o otázkách efektivity a kvality vzdělávání,*
- *síťování odborníků a dalších zájemců o téma vzdělávání,*
- *popularizace závěrů výzkumů, studií a analýz,*

- *popularizace informací o tom, jak se učíme a vzděláváme.*
(eduin.cz/poslani/[online]).

Shrnutí teoretické části

Teoretická část diplomové práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol.

Úvodní kapitola teoretické části se týká rodiny, která je pro dítě nejdůležitějším mezníkem v jeho životě. Rodiče zásadně ovlivňují život svého dítěte a připravují mu tak podmínky pro vzdělávání. Dále se zde dozvíte definice pojmu rodina, jaké funkce a povinnosti plní.

Druhá kapitola popisuje, jaké mají možnosti vzdělávání žáci s mentální retardací. Je zde vymezena definice mentální retardace podle různých autorů. Typy mentální retardace jsou přehledně uspořádány v tabulce č. 1. Čtenáři jsou zde seznámeni s charakteristikou základní školy speciální, se vzdělávacími programy, podle kterých jsou žáci s mentální retardací vzděláváni. Škola přispívá k všestrannému rozvoji osobnosti, k získávání nových dovedností, vědomostí, návyků. Tento všestranný rozvoj ale není možný bez vzájemné spolupráce rodičů a školy.

Problematice vzájemné spolupráce rodičů a školy se věnuje třetí kapitola. Vymezuje čtyři typy rodičů, s kterými se pedagogové mohou ve své praxi setkat. Právě pro ně je zde uvedeno desatero vzájemné spolupráce, které může být návodem i ostatním školám při budování partnerského vztahu s rodiči.

Poslední, čtvrtou kapitolou teoretické části jsem poukázala na možnosti škol získat certifikát „Rodiče vítáni“, jaké požadavky musí splnit, jak o značku požádat.

Ve všech těchto kapitolách popisuji poznatky a informace, které jsem čerpala z odborné literatury.

PRAKTICKÁ ČÁST

Cílem praktické části je zjištění, jaké jsou vzájemné vztahy mezi rodiči žáků a Základní školou speciální a praktickou školou v Čáslavi. Na této škole působím již patnáctým rokem. První dva roky jako vychovatelka, pak jako učitelka. V současné době jsem třídní učitelkou ve třídě B, kde jsou žáci různých věkových skupin, různého typu postižení.

Ke splnění cíle jsem zvolila několik výzkumných metod. Nejprve bych ráda (prostřednictvím případové studie) představila naši školu, její historii i současný stav. Zvláštní pozornost budu věnovat konkrétním formám spolupráce mezi rodiči a školou, představím také aktivity, které škola pro rodiče pořádá. Dále se pomocí dotazníkového šetření pokusím zjistit, jaké jsou vzájemné vztahy rodičů a školy, jakým způsobem komunikují, jak vzájemně spolupracují. Tuto část rozšířím o polostrukturované rozhovory s konkrétními rodiči žáků. (Jejich přepsané záznamy budou součástí přílohy této práce.) Následně porovnáám aktivity naší školy s kritérii iniciativy „Rodiče vítáni“ s cílem zjistit, zda škola splňuje podmínky a může se ucházet o udělení uvedeného certifikátu.

5 Základní škola speciální v Čáslavi

5.1 Historie školy

Historie tohoto učitelského ústavu sahá hluboko do minulosti, až do roku 1872. V tomto roce byl zřízen reformovaný učitelský ústav, jako jediné vyšší evangelického učiliště v Čechách, které ve druhé polovině 19. století tvořilo intelektuální centrum českého evangelictví. Teprve na přelomu 19. a 20. století význam Čáslavi pro české evangelíky upadal, hlavně kvůli přesunu intelektuální činnosti do rychle rostoucích pražských sborů, který byl dotvrzen zřízením pražské evangelické teologické fakulty v roce 1919; v téže době čáslavský učitelský seminář ztratil své církevní zřízení.

Evangelické církvi byla tato budova protiprávně odebrána v roce 1960 a pak až do devadesátých let 20. století sloužila různým vzdělávacím institucím.

Po listopadu 1989 Evangelická církev požádala o vrácení budovy bývalého Komenského evangelického učitelského ústavu. Budova jim byla vrácena a pod vedením kurátorky sboru začíná příprava na otevření střediska Diakonie „Marta“ – denního stacionáře pro kombinovaně postižené děti. R. 1992 toto středisko zahajuje svou činnost pod jménem „Marta“ a svou činnost postupně rozšiřuje.

Proč právě název Marta? V roce 1889 byl založen farářem D. F. Kozákem a jeho chotí Zdenkou dobročinný spolek paní a dívek v Čáslavi, první spolek organizující českobratrské ženy k pěstování dobročinnosti. A právě podle těchto žen si dává středisko svůj název.

Tehdy na začátku byl stacionář pouze pro 8 dětí a svoji činnost začal v provizorních podmínkách. S postupujícím časem přibývaly prostory, přicházeli noví klienti a rozšiřovala se nabídka služeb. Byla zřízena speciální škola při zařízení, vybudován domov s týdenním provozem, pro dospělé klienty vznikly terapeutické dílny, zavedena pravidelná doprava klientů střediska i žáků školy do zařízení. V neposlední řadě vznikalo i vlastní rehabilitační centrum. To bohužel v současné době není v provozu.

Od roku 2004 se škola osamostatnila, stala se samostatnou organizací, ale i nadále zajišťuje vzdělávání školou povinných klientů Diakonie ČCE Marta.

V předloňském roce vznikl domov se zvláštním režimem. Je pro žáky, kterým je víc jak osmnáct let.

5.2 Charakteristika školy

Základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE v Čáslavi je školskou právnickou osobou, jejímž zřizovatelem je Diakonie Českobratrské církve evangelické. Statutárním orgánem školy je ředitel a rada Školské právnické osoby - ŠPO. Škola má sídlo v historickém centru města na Komenského náměstí 140, v historické budově bývalého učitelského ústavu. Budova, ve které je škola umístěna, je bezbariérová a v minulých pěti letech prošla velkou rekonstrukcí. Jedná se o školu velmi malou, rodinného typu.

Škola poskytuje základní vzdělání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, žákům s mentálním a kombinovaným postižením a autismem ve věku školní docházky podle Školského zákona č. 564/2004 Sb.

5.3 Přehled oborů vzdělávání.

- Základní škola speciální -79-01-B/01(3. třídy)
- Základní škola -79-01-C/01(Žáci rozdělení do tříd ZŠS)
- Praktická škola jednoletá -78-62C/01(1. třída)
- Školní družina

V tomto přehledu oborů jsem uvedla i družinu, která se ne ve všech plánech dává do oborů vzdělávání.

Při vzdělávání těchto žáků jsou uplatňovány speciálně pedagogické postupy, individuální přístupy, alternativní a skupinové formy vzdělávání. Učivo této školy je převážně zaměřeno na osvojení základních dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Vychází hlavně z prakticky zaměřených činností a pracovních dovedností.

K rozvoji rozumových, komunikačních schopností a osvojování přiměřených poznatků žáků s mentálním, kombinovaným postižením a autismem vedou obsahy jednotlivých činností. Ve výchově a vzdělávání se zaměřujeme také na osvojování sebeobsluhy, základních hygienických návyků a dovedností používat předměty denní potřeby v kontextu sociálních dovedností. Snahou naší školy je dosažení celkového rozvoje osobnosti žáků. S přihlédnutím a respektováním individuálních zvláštností žáků zlepšujeme kvalitu jejich života.

Školní docházka je desetiletá.

Kapacita školy je 29 žáků ve věku od šesti do dvaceti šesti let.

Naše škola je církevní, otevřená všem žákům, bez ohledu na jejich církevní či jinou příslušnost. Spolupracujeme se sborem Českobratrské církve evangelické v Čáslavi. Součástí vyučování jsou 3x týdně pravidelné biblické půlhodinky pro žáky, střídavě pod vedením učitelů a evangelického faráře.

5.4 Logo školy

Logo školy je společné s Diakonií ČCE – bílý balíček s modrou mašlí – obsahuje vše, co Diakonie jako celek nabízí. Jde o symbol kříže a trnové koruny.

- **Fortelnost** - Pracuji fortelně – vím co, proč a jak dělám
- **Milosrdenství** - Vždy, když potkám klienta, tak se usměju a pozdravím ho.
- **Naděje** - Jsem stejně důležitý jako klient a mé srdce bije pro Diakonii.
- **Společenství** - Jsem jedinečný dílek skládačky a obraz tvoříme pouze společně.

5.5 Mise a vize školy

Mise školy

- vzděláváme děti s postižením do věku 26 let
- Připravujeme mladé lidi s postižením na život
- Využíváme různé druhy terapií – muzikoterapie, hipoterapie, plavání

Vize školy

- Rozšířit školu o MŠ
- Rozšířit školu o Praktickou školu dvouletou
- Rozšířit nabídku odpoledních aktivit – keramika, pracovní dílny

5.6 Personál školy

- Ředitelka školy
- Zástupkyně ředitelky pro ZŠ, ZŠ speciální
- Zástupkyně ředitelky pro Praktickou školu jednoletou
- Učitelé - třídní učitelé na jednotlivých třídách
- Asistenti pedagoga – v každé třídě 2
- Účetní, ekonomka, sekretářka ředitelky
- Uklízečka

Učitelství má celkem deset pedagogických pracovníků. V každé třídě je třídní učitel a dva asistenti pedagoga. Všichni pedagogové mají plnou kvalifikaci nebo si kvalifikaci doplňují studiem. Důležitou součástí školy jsou i nepedagogičtí pracovníci.

5.7 Vedení školy

- Ředitelka pravidelně vchází do tříd a nenápadně sleduje práci učitele
- Přichází i na hospitace – provede rozbor – zpětná vazba pro učitele
- Každý týden malá pedagogická porada
- Reaguje na zpětnou vazbu od rodičů – ihned reaguje
- Od zaměstnanců vyžaduje účast na vzdělávacích kurzech Diakonie, některé i na půdě školy

5.8 Materiální vybavení školy

Žáci základní školy jsou rozděleni do tří tříd. Všechny třídy jsou vybaveny stavitelným školním nábytkem a mají odpočinkový kout, který je vybaven polohovacími pomůckami. Každá třída je vybavena počítačem s přístupem na internet, interaktivní tabulí. Škola má k dispozici i speciální lavice a židle. V jejím vybavení jsou i vozíky pro imobilní žáky.

Škola vlastní mikrobus, kterým jezdíme na výlety, hipoterapii, plavání a rekondiční pobyty v přírodě. V rámci vzdělávání žáků se také účastníme různých kulturních, společenských a sportovních aktivit konaných městem, veřejností či jinými organizacemi např. Domem dětí a mládeže, ostatními školami či Střediskem Diakonie ČCE v Čáslavi.

Žáci se mohou stravovat ve škole. Poskytujeme dopolední svačinu a oběd.

5.9 Organizace dne

- Ráno se děti schází v družině

- Každý den začíná společným zpěvem - rituál
- Odchod do tříd – vlastní výuka
- Škola funguje jako celek – učitelé přechází na výuku i do jiných tříd nebo se děti na určité předměty spojují – angličtina, přírodověda, tělesná výchova, hudební výchova společná pro celou školu spojena s biblickou chvilkou (1x týdně)
- Pravidla hodnocení jsou ve všech třídách stejná

Velkou předností školy je propojení výuky s praktickou činností. V letech 2008 -2010 se nám podařilo získat finanční prostředky pro vzdělávací projekty z Evropské unie, z operačního programu OP vzdělávání pro konkurenceschopnost. Žáci se učili praktické dovednosti přímo na venkovském statku a pedagogičtí pracovníci vytvářeli pracovní listy a metodiky pro předmět Pracovní a výtvarná výchova na základních školách speciálních. Metodické a pracovní listy z projektů jsou trvale zařazeny do výuky žáků a dále se na nich pracuje. Škola se účastní pravidelně výběrových řízení a grantů, které jsou vypsány pro rozvoj žáků a učitelů ve speciálních školách.

Naše škola má v tomto školním roce 2017 /2018 nové vedení. Nová paní ředitelka se snaží dostat školu do podvědomí široké veřejnosti zapojováním do různých projektů či seminářů. Jde o práci časově i organizačně náročnou, většina kolegů se zapojuje velmi aktivně.

Velkou výhodou pro naše žáky je propojení se Střediskem Diakonie, které poskytuje škole cvičnou kuchyňku, cvičnou dílničku pro práci se dřevem a dalšími materiály, tělocvičnu, místnost pro muzikoterapii a multisenzorickou místnost.

Žáci mohou využívat svozy do školy a zpět, rehabilitaci či ubytování v Domově střediska od pondělí do pátku.

Součástí Základní školy speciální je i Praktická škola jednoletá. Školní docházka v praktické škole se uskutečňuje v denní formě vzdělávání jeden rok, ve výjimečných případech může ředitel školy délku vzdělávání prodloužit nejvýše na tři roky. Budova, ve které je škola umístěna, je bezbariérová.

5.10 Praktická škola jednoletá

Kapacita Praktické školy jednoleté je 8 žáků. Učitelský sbor má pro jednu třídu praktické školy k dispozici učitele všeobecných předmětů, učitele na praktické vyučování a asistenta pedagoga.

5.11 Charakteristika žáků naší školy

Našimi žáky jsou nejen žáci místní, ale většina jich dojíždí z okolních vesnic. Některé přiváží rodiče, někteří využívají školního svozu. Několik žáků je přes týden ubytováno v domově střediska Diakonie. Podle toho, jaký typ postižení mají jednotliví žáci, probíhá jejich vzdělávání podle ŠVP. Některým žákům je vypracován individuální vzdělávací plán vycházející z ŠVP.

Jak jsem již v charakteristice školy uvedla, je Základní škola speciální a praktická škola v Čáslavi školou velmi malou, vedenou v rodinném duchu. Protože škola má kapacitu pouze 37 žáků, všichni se navzájem znají. Jak žáci, tak učitelé. Vznikají tak přátelské vztahy mezi žáky napříč ročníky. Tuto školu navštěvují žáci se speciálně vzdělávacími potřebami. Jedná se o žáky s lehkou, střední, těžkou i hlubokou mentální retardací. Do školy chodí i žáci s poruchou autistického spektra, imobilní, nevidomí a s poruchami sluchu. Vzhledem malému počtu žáků ve třídách je individuální přístup k těmto žákům samozřejmostí.

NÁTEV TŘÍDY	POČET ŽÁKŮ	CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ
A	9	1 žák ŠVP I. díl – 3. třída 1 žák ŠVP I. díl – 2. třída 1 žák (autista) ŠVP II. díl – 5. třída 6 žáků ŠVP II. díl – 2. – 5. třída
B	8	1 žák ŠVP II. díl - 5. třída 1 žák (autista) ŠVP II. díl - 6. třída 1 žák (MR těžká) ŠVP II. díl - 6. třída 1 žák (imobilní, MR těžká) ŠVP II. díl – 9. třída 3 žáci (MR těžká) ŠVP II. díl – 10. třída 1. žák ŠVP ZV (snížené výstupy) – 4. třída
C	9	4 žáci ŠVP I. díl – 7., 8. třída 3 žáci ŠVP II. díl - 7., 8. třída 2 žáci ŠVP ZŠ snížené výstupy – 4., 7. třída
D PRAKTICKÁ (jednoletá)	8	5 žáků – docházka třetím rokem 2 žáci docházka druhým rokem 1 žák docházka prvním rokem

Tabulka č. 6 Přehled počtu žáků a tříd ve školním roce 2017/2018

5.12 Charakteristika respondentů - rodičů žáků

Charakteristika rodičů žáků naší školy je velice rozdílná, neboť jsou mezi nimi zastoupeny všechny sociální vrstvy. Někteří rodiče opravdu patří mezi velmi sociálně slabé rodiny. Ale naopak, někteří, dalo by se říci, patří mezi dosti bohaté rodiny. Někteří rodiče jsou zaměstnaní, někteří ne. To, že někteří zaměstnání nemají, je zapříčiněno právě péčí

o postižené dítě a práci za ukrácený úvazek těžko hledají. Ale najdou se mezi nimi i tací, kteří práci nehledají, nestojí o ni. A právě tito rodiče mají odlišnou představu o vzdělávání svého potomka než učitelé. Rodiny se od sebe velmi liší právě již zmíněným přístupem ke vzdělávání, ke škole, ale každá rodina má svůj charakteristický styl života, své zájmy, koníčky.

Největší zájem o školu je ze strany rodičů na začátku nového školního roku. Zvláště rodiče prvňáčku mají obavy, zda na něco nezapomněli, zda vše nakoupili a podobně. Mají o vzdělávání velký zájem. Velké nadšení, ale i obava, jak si dítě zvykne, jak si bude rozumět se spolužáky, s učiteli, je u většiny z nich.

Rodiče na naší škole lze rozdělit do několika skupin. Ta první jsou rodiče, kteří se aktivně zapojují do aktivit třídy i celé školy. Jde převážně o rodiče nižších ročníků. Další skupinou jsou rodiče, kteří se do aktivit nezapojují, pokud nejsou osobně vyzváni, o spolupráci a dění ve škole se nestarají. Ale svůj zájem projevují, pokud jde o výsledky svých dětí. Na naší škole je bohužel ještě skupina rodičů, kteří se nezajímají o žádné aktivity školy, o dění ve třídách, ale bohužel je nezajímají ani výsledky práce dětí. Komunikace s nimi je většinou velmi obtížná. Někteří reagují, až když jim ředitelka „pohrozí“ nahlášením odboru sociální péče. Ale potěšitelné je, že takovýchto rodičů je na naší škole velmi málo.

Jak jsem již zmiňovala, jsme malá, rodinná škola a je proto možné spolupráci s rodiči považovat za velmi dobrou, přínosnou. Setkáváme se při kulturních akcích či pravidelných konzultačních hodinách dle individuálních potřeb obou stran.

Ve škole velmi dobře také funguje školská rada, která se schází k jednání minimálně 2x ročně, případně podle potřeby. Školská rada je tvořena třemi členy. Jeden člen je zástupce nás pedagogů, druhý zástupce rodičů a ten poslední zastupuje zřizovatele. Školská rada schvaluje školní řád, případně navrhne jeho změny. Jejím úkolem je projednání zprávy České školní inspekce. Tento úkol plnila v loňském roce, kdy na naší škole proběhla inspekce České školní inspekce. Školská rada plní i další neméně důležité úkoly, jako je schvalování výroční zprávy, vyjadřuje se k návrhům školního vzdělávacího programu a jeho uskutečňování, projednává návrh rozpočtu na další rok, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy. Ze všech schůzek Školské rady je pořízen písemný záznam, který všichni zúčastnění podepíší. Rodiče se tak mají možnost vyjádřit k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy svých dětí.

6 Spolupráce školy a rodiny

Jednou z priorit naší školy je spolupráce a kontakt s rodiči žáků. Tato spolupráce pomáhá učitelům při výchově a vzdělávání žáků, ale také rodičům, kteří mohou na své děti působit obdobným způsobem jako škola, využívat stejných metod a postupů při práci se svými dětmi. Ke vzájemné spolupráci škola využívá několik způsobů. Tím hlavním je

6.1 Komunikace mezi rodiči, školou, učiteli

Již při prvním kontaktu s rodiči, při jejich první návštěvě školy, kdy přichází přihlásit své dítě do naší školy, jsou učitelé připraveni na vzájemnou komunikaci. Jsme si vědomi, že hned prvotní komunikace je velmi důležitá. Ovlivňuje pak budoucí spolupráci rodiny a školy. Jde nám především o to, aby komunikace vedla k oboustranné spokojenosti. Spokojenost rodičů pak velmi příznivě ovlivňuje efektivitu vzdělávání dětí. Je proto naším úkolem, cílem a v neposlední řadě i přáním vytvořit podmínky pro fungování dobrého partnerského vztahu s rodiči žáků, navázat a hlavně pravidelně s nimi udržovat kontakt. Nabízet jim různorodé formy spolupráce.

Náš individuální přístup nejen k žákům, ale i k jejich rodičům dává prostor rodičům vybrat si takový způsob své spolupráce se školou, který jim bude maximálně vyhovovat. Způsob, který budou preferovat, může být u každého žáka jiný. Vždy nám záleží na co největší spokojenosti nejen žáků, ale i rodičů. Pokud bude rodič spokojený, bude mít ke škole kladný vztah, tak i jeho dítě bude spokojené, bude mít kladný vztah ke své škole. I když jsme škola městská, velmi se od městských škol lišíme. Naše práce se více podobá práci na malých vesnických školách, které jsou více propojeny s rodinami, okolím, partnery. Jde nám především o to, abychom byli v neustálém kontaktu s rodinou, rodinnými příslušníky. Při úzké spolupráci máme větší možnost si vyměnit zkušenosti a informace o jednotlivých dětech. Náš vztah k rodičům je partnerský, založený na oboustranné důvěře, spolupráci, vstřícnosti, respektu jeden k druhému.

Své povinnosti, ale i práva najdou rodiče přesně formulovány v řádu školy, který je všem přístupný.

6.1.1 Osobní kontakt

Někteří rodiče ráno své děti přivádějí do školy osobně nebo si je odpoledne vyzvedávají. S těmito rodiči jsou pedagogičtí pracovníci tříd v každodenním kontaktu. Mohou se navzájem informovat, jak konkrétní den probíhal, jak se žák choval, jaké má domácí úkoly, co musí splnit. Naopak rodiče mohou pedagogické pracovníky informovat o tom, co se dělo doma, jak se ten konkrétní den dítě cítí, zda má nějaké problémy, které by mohly pokračovat ve škole. Rodiče si na tyto informace zvykli, dalo by se říct, že je vyžadují, čekají na ně. Při odchodu s dítětem domů tak vědí, asi jaké chování mohou od svého dítěte očekávat. Někteří pak podle těchto informací plánují další odpolední aktivity dítěte. Zda dítě zvládne společný nákup nebo jen klidové aktivity doma. Právě z těchto důvodů je osobní kontakt s rodiči tím nejdůležitějším.

6.1.2 Komunikační notýsek – písemný kontakt

Tuto formu komunikace škola využívá s rodiči žáků, kteří do školy jezdí se školním svozovým mikrobusem. Do notýsků pedagogové zapisují, co se událo konkrétní den ve škole, jaké domácí úkoly žák má nebo co je třeba donést do školy. Komunikační notýsek je také využíván pro pozvánky rodičů na různé akce pořádané školou a pro pozvánky na akce pořádané ostatními organizacemi, kterých se škola účastní. Je patrné, že komunikační notýsky fungují pro informace rodičům stejným způsobem jako osobní kontakt. Naopak rodiče do notýsků zapisují svá důležitá sdělení pro pedagogy. Je využíván i na omluvenky dětí. Tak má učitel písemnou formou doloženou nepřítomnost jednotlivých žáků.

6.1.3 Telefonický kontakt

Další možnou formou komunikace je telefonický kontakt. Tento kontakt je velmi důležitý a nutný v akutních, v nenadálých situacích. Například při EPI záchvatu, při akutním onemocnění je nutné rodiče neprodleně informovat o tomto stavu dítěte. Naopak rodiče tak mají možnost spojit se s pedagogy při onemocnění dítěte a jeho omluvě z výuky. Rodiče mají možnost spojit se s kanceláří školy, přímo s ředitelkou nebo přímo s třídní učitelkou. Tato forma komunikace je ze strany učitelů využívána ve velmi naléhavých případech. Rodiče mají

k dispozici soukromá telefonní čísla našich třídních učitelů a tak je kontakt možný kdykoliv. Zpočátku měli učitelé obavy, aby je rodiče nekontaktovali se sebemenší, banální záležitostí. Měli obavy, zda tato jejich soukromá čísla nebudou rodiče zneužívat. Ale nic takového se nestalo a rodiče jsou v této formě spolupráce opravdu velmi ukáznění. Učitelům volají opravdu jen v těch nejnnutnějších případech.

6.1.4 Webové stránky

Možnost rodičů spojit se se školou pomocí webových stránek je také možné. Mají k dispozici emailovou adresu školy, ředitelky. Současné nové vedení školy dalo rodičům možnost spojit se touto formou přímo s konkrétní třídou. Každá třída má svoji emailovou adresu, kam mohou rodiče psát dotazy, připomínky, ale i stížnosti. Tím, že má každá třída svoji adresu, se nemusí rodiče bát, že by si jejich přání, stížnost mohl přečíst kdokoli. Tohoto kontaktu začíná využívat stále větší počet rodičů. Velmi si pochvalují, že mohou být v rychlém kontaktu s třídním učitelem.

6.1.5 Třídní schůzky

Třídní schůzky na naší škole jsou zcela jiné než na běžném typu základních škol. Zde se sejdou rodiče, většina se jich ani nezná a jsou jim předány informace o prospěchu žáků. Na základní škole speciální, kterou popisují, probíhají třídní schůzky zcela jinak. Informace o konání třídních schůzek rodiče naleznou jednak na webových stránkách školy, v komunikačním notýsku a v neposlední řadě ve školním zpravodaji.

Rodiče se sejdou ve svých třídách několikrát ročně. Vždy jde o přátelské posezení s malým občerstvením. To pomůžou připravit maminky společně s pedagogy. Rodiče tak mají možnost, v přátelské atmosféře, se seznámit s ostatními rodiči. Mají zde možnost navzájem si sdělit své problémy, radosti, svěřit se s tím, co je trápí. Samozřejmě, že se zde dozví, jaké úspěchy a neúspěchy zažívá jejich dítě ve škole, s čím se ve vzdělávání potýká. Rodiče si mohou prohlédnout nejen sešity, ale celá portfolia svých potomků. Pedagogové pro ně připraví ukázkou výtvarných prací a výrobků z keramické dílny, výrobků ze dřeva.

Na těchto schůzkách společně plánují výlety, pobyty, exkurze a další společné akce.

Tento typ třídních schůzek, které jsou zpravidla čtyřikrát v roce, je natolik oblíbený, že se některých účastní nejen rodiče, ale i prarodiče. To se děje hlavně před vánočními svátky a Velikonocemi. Právě s přípravami na tyto svátky pomáhají babičky.

Každá třída má tak možnost se se svými rodiči lépe poznat. I to, že se na tato setkání přijde podívat paní ředitelka, si rodiče pochvalují. Mají tak možnost se dozvědět novinky, které vedení školy připravuje, co nového jejich děti čeká. Naopak s jakými problémy se škola potýká a zda mohou pomoci nějak tyto problémy řešit.

Na některé schůzky si žáci společně s učiteli připraví ukázkou, jak probíhá výuka. O tyto ukázky je ze strany rodičů nebývalý zájem. Vidí konkrétně, jak se s jejich dítětem pracuje a může doma postupovat stejným způsobem.

Zvláštním typem schůzky je „*Třídní schůzka rodičů budoucích prvňáčků*“

Jde o první setkání rodičů a třídního učitele budoucího prvňáčka. Vzhledem k tomu, že je naše škola velmi malá a většinou má dva až tři nové žáky, mají rodiče těchto nováčků možnost navštívit školu kdykoliv v průběhu druhého pololetí školního roku. Tuto možnost většinou využívají v měsíci květnu, častěji až v červnu. Někteří se přijdou s budoucím prvňáčkem podívat i několikrát. Chodí si takzvaně zvykat. Při těchto návštěvách se seznámí s chodem třídy, školy, seznámí se se svými novými spolužáky. Seznámí se s vyučovacími metodami, postupy výuky. Mají možnost zapojit se do některých činností třídy. Velmi oblíbené jsou pracovní a výtvarné činnosti. Rodičům je podána informace, co jejich dítě bude k zahájení školní docházky potřebovat. Na tyto schůzky jsou rodiče pozváni osobním dopisem.

Dalším typem schůzky je ta, která probíhá před odjezdem dětí na rekondiční pobyt. *Třídní schůzka před školami v přírodě* – Jde o informativní schůzku, kde se rodiče dovídají přesné informace o plánovaném pobytu. Naopak rodiče zde informují pedagogy o problémech, které by mohly při pobytu nastat. Informace o konání této schůzky opět rodiče najdou na webovém portálu a v komunikačním notýsku.

6.1.6 Konzultační hodiny

Rodiče mají možnost individuálně projednat problém v konzultačních hodinách, které mají třídní učitelky přesně stanoveny. V případě nutnosti je k těmto konzultacím přizvaná paní ředitelka, výchovný poradce, rehabilitační pracovník. V případě, že se jedná o závažný problém, je z této konzultace pořízen písemný zápis a všichni zúčastnění aktéři jej podepíší.

Nová paní ředitelka by si do budoucna představovala, že by se schůzek kromě rodičů, pedagogů, účastnili i žáci. V jedné třídě se tato metoda v prvním pololetí zkoušela a měla ze strany rodičů velký ohlas. Proto je naším zájmem je postupně zkoušet i v ostatních třídách.

6.1.7 Informační panely

K poskytování informací škola také využívá nástěnky, informační panely, které jsou rozmístěny v prostorách škol. Jsou zde pro rodiče dostupné výroční zprávy, školní řád, koncepční záměr rozvoje školy a další důležité dokumenty školy. Rodiče zde mohou nalézt informace o akcích pořádaných školou, o akcích, na kterých se bude škola podílet. Také jednotlivé, konkrétní třídy zde zveřejňují svůj plán akcí. Na informačních panelech se nejen rodiče, ale i ostatní lidé, kteří do budovy školy přichází, seznámí s výtvarnými pracemi žáků, s fotografiemi z různých akcí. Rodiče tak mají možnost vidět, co se jejich dítě učí, čemu se ve škole věnuje, seznámit se s prací jednotlivých tříd.

6.1.8 Zpravodaj školy

Vedení školy dvakrát ročně vydává informační zpravodaj pro rodiče. Jeho prostřednictvím jsou rodiče informováni o aktivitách školy, o připravovaných akcích, které škola plánuje v nadcházejícím období, o rodičovských schůzkách. Rodiče zde najdou informace, fotografie aktivit, které již proběhly. Naleznou zde informace o akcích pořádaných městem, sponzory, na nichž se žáci podílejí. Ať již svou přítomností, výrobky nebo připraveným vystoupením. Tímto informačním kanálem se dostávají informace ze strany organizace, školy, směrem k uživatelům, rodičům žáků, ale i sponzorům.

7 Aktivity školy

V mé diplomové práci se zabývám i shrnutím aktivit pořádaných školou nejen pro rodiče, veřejnost, sponzory a sociální partnery. Pokusím se seznámit čtenáře se všemi aktivitami, které škola pořádá.

7.1 Dny otevřených dveří

Na začátku školního roku a v jarních měsících škola ve spolupráci se střediskem Diakonie pořádá dny otevřených dveří. Jsou určeny nejen rodičům, prarodičům, ale i široké veřejnosti. Rodiče nových žáků tak mají možnost seznámit se nejen s prostorami školy, ale nahlédnout i prostor Střediska diakonie. Do denních center, domova, do keramické dílny, do domova se zvláštním režimem (celoročním provozem). Navštívit mohou i krásnou zahradu, ve které město Čáslav pravidelně pořádá koncerty. Návštěvníci dne otevřených dveří si mohou vypít kávu, čaj v malé, útulné čajovně. Žáci školy společně s klienty střediska pro ně připraví malé pohoštění. Těchto dnů se každým rokem účastní víc a více lidí. Příchozích se již při vstupu ujme průvodce z řad klientů střediska a pedagogický pracovník školy. Postarají se o jejich prohlídku celou organizací Diakonie, zodpoví jejich případné dotazy.

7.2 Dílny pro rodiče a děti

Celý podzim se nesl v duchu dýňování. Všechny třídy, v rámci plnění ŠVP se zúčastnily exkurze v Dýňovém světě. V některých třídách za účasti rodičů. Posléze jsme přijali pozvání místního zahradnictví Hortis na dýňový den. Této aktivitě se spolu s námi v odpoledních hodinách zúčastnila i většina rodičů, sourozenců. Další akce již probíhaly přímo ve škole. Zapojili se do ni nejen všichni žáci, učitelé, zaměstnanci školy, ale i drobní pěstitelé našeho regionu, kteří nás zásobili velkým množstvím dýní. Tyto dýně třídy zpracovávaly, ať tradičním, tak netradičním způsobem. Dýně se dlabaly, vyráběla se různá strašidla, z dýní se vařilo a peklo. Vyvrcholením akce byla výstavka prací a ochutnávka polévky, upečeného perníku. Byla to zase možnost ukázat rodičům a ostatním zájemcům, co vše naše děti dokáží, co vše, ať již samostatně nebo s pomocí zvládají.

7.3 Halloween

Hned na dýňový maraton navázal Halloween. Celý jeden den děti strávily ve strašidelných kostýmech, v rámci pracovní a výtvarné výchovy vyráběly různá strašidla z papíru, keramiky, přírodnin. Ani tato aktivity by se neobešly bez spolupráce maminek, které dětem připravily kostýmy.

Podzimní aktivity jsou pro rodiče, pedagogy, ale hlavně pro žáky zpříjemněním začátku nového školního roku, navozením příjemné atmosféry pro jejich adaptaci.

7.4 Vánoční besídka – posezení s rodiči, společné akce učitelů, žáků a rodičů.

Toto setkání patří mezi rodiči, rodinnými příslušníky k jednomu z nejoblíbenějších. Mají možnost setkat se se všemi pedagogy, zaměstnanci školy, ostatními rodiči. Již na počátku adventu připravujeme společné vystoupení všech tříd. Na malém divadelním představení děti předvedou vánoční příběh. Rodiče zapojíme do zpěvu vánočních písní, koled, které se prolínají celým divadelním představením. Všichni dostanou předem natištěné texty písní. I když některé děti vzhledem k svému handicapu mají malou roli, drží jen obrázek, mávnou kometou, jsou rodiče velmi rádi, že jejich dítě také vystupuje. Jsou tímto způsobem zapojeni všichni žáci. Maminky a hlavně babičky pro nás napečou cukroví, pomůžou s pohoštěním. Po skončení představení se sejdeme na dobroty v čajovně, která je součástí areálu školy. Tuto akci se snažíme naplánovat tak, abychom vyšli vstříc rodičům, jejich pracovnímu vytížení. Domnívám se, že tyto akce se nám daří a u rodičů mají velký ohlas.

7.5 Karneval

Pravidelně v měsíci únoru škola a středisko pořádají společný karnevalový rej masek. Koná se v tělocvičně, kde je připravena diskotéka. Každý rok má tato akce nějaký název, například – cesta kolem světa, pohádkové bytosti, retro styl a podobně. Vyvrcholením této akce je vyhlášení nejlepších masek. Malé dárečky v podobě sladkostí ale dostane každý. Mám velkou radost, že se této akce opět účastní rodiče, někteří přivedou i mladší sourozence. I my učitelky se oblékáme do masek a „řadíme společně s dětmi“.

7.6 Velikonoční tvoření

Tak jako na podzim, také na jaře se rodiče setkávají na velikonočním tvoření. Společně s pedagogy, vychovatelkami a hlavně s dětmi vyrábějí velikonoční keramiku, jarní dekorace. Všechny výrobky si odnáší domů. Jak je již zvykem, tak i při tomto tvoření je připravené pohoštění, které přináší maminky, babičky. Jde o velmi vstřícné setkání, o které je každým rokem větší zájem. V letošním roce se toto setkání uskuteční společně se středisky denní péče. Rodiče tak budou mít možnost nahlédnout do prostor střediska, keramické dílny. Právě sem pak mohou jejich děti po skončení povinné docházky nebo po ukončení praktické školy jednoleté chodit.

7.7 Jarní jarmark

Středisko každoročně pořádá na zahradě jarní jarmark. Jde o akci, kdy zde rodiče mohou prodat, darovat nepotřebné hračky, knihy, sportovní náčiní, ale i oblečení. Škola se této akci účastní. Máme zde svůj stánek, kde děti ukáží, předvedou své výrobky. Tato akce je nejen pro rodiče, ale hlavně pro širokou veřejnost. Je to příležitost, jak ukázat veřejnosti, co vše děti dělají.

7.8 Předávání vysvědčení

Celý školní rok je zakončený slavnostním předáním vysvědčení. I tato akce je přístupná nejen rodičům, ale i veřejnosti. Děti k vysvědčení dostávají i nějakou sladkost, nějaký drobný dárek. Toto předávání se slavnostně uskutečňuje v evangelickém kostele. Po předání vysvědčení všichni odchází na zahradu školy, kde společně opékají buřty, hrají společně hry, tančí, zpívají.

8 Metody dotazování a zpracování dat

Cílem mé práce je zjistit jaká je komunikace rodičů a školy. Jde mi především o to, aby se ze zjištěných konkrétních faktů dalo poznat, zda se nám vytčené cíle ve spolupráci školy a rodičů daří naplňovat. Jednou ze zvolených metod bylo dotazníkové šetření. Dotazník byl anonymní a obsahoval dvacet uzavřených otázek. Respondenti měli na výběr ze čtyř odpovědí. Měli za úkol zaškrtnout jen jednu odpověď. V závěru měli rodiče prostor na vlastní vyjádření. Respondenty byli všichni zákonní zástupci žáků. Dotazník byl rozdán všem rodičům 34 žáků základní školy, základní školy speciální a žákům praktické školy jednoleté. Vrátilo se 31 vyplněných dotazníků. Na chodbě školy byla umístěna schránka, kam vyplněné dotazníky vhažovali, tím jsme předešli obavám respondentů, že nebude dodržena anonymita. Součástí mé práce je vyhodnocení jednotlivých otázek, jejich doplnění grafem a popisem vyhodnocení.

Další metodou, kterou jsem zjišťovala spokojenost rodičů se spoluprací, byl polostrukturovaný rozhovor. K tomuto rozhovoru jsem si vybrala z každé třídy jednoho respondenta – maminku našeho žáka. Chtěla jsem zjistit, jak vnímají školu, pedagogy, jaké mají s naší školou vlastní zkušenosti.

Zaměřila jsem se především na to, jak jsou jejich děti ve škole spokojené, zda rodičům vyhovuje komunikace se školou, co by si přáli změnit, zlepšit. Respondentkám jsem vysvětlila, k čemu bude tento náš rozhovor použit, jak bude veden záznam. Všechny souhlasily s pořízením zvukového záznamu a následného přepisu vedeného rozhovoru. Jedna z maminek projevila zájem si přepis přečíst, což jsem ji samozřejmě umožnila (příloha č. 1)

8.1 Charakteristika respondentek, se kterými byl veden rozhovor

Maminka Pavlíanky, žákyně třídy A. Pavla chodí do 5. třídy. Je vzdělávána podle ŠVP základní školy speciální II. díl. Pavla je autistka s výbušnou povahou. Jakákoliv změna je pro ni stresová situace, s níž se těžce vyrovnává. Pokud je ve známém prostředí, je bezproblémovou žákyní.

Maminka Helenky, žákyně třídy B. Helenka je v pátém ročníku a je vzdělávána podle ŠVP speciální II. Díl. Helenka má středně těžkou mentální retardaci, Downův syndrom. Po operaci střev je trvale na plenách. Helence je k dispozici asistent pedagoga.

Babička Tibora, žáka třídy C. Tibor navštěvuje sedmý ročník a je vzděláván podle ŠVP Základní školy – snížené výstupy. Jde o chlapce s lehkou mentální retardací. Jeho bratr Wiliam je též žákem naší školy. Babička je soudem určena za poručníka obou chlapců. Jde o romské chlapce.

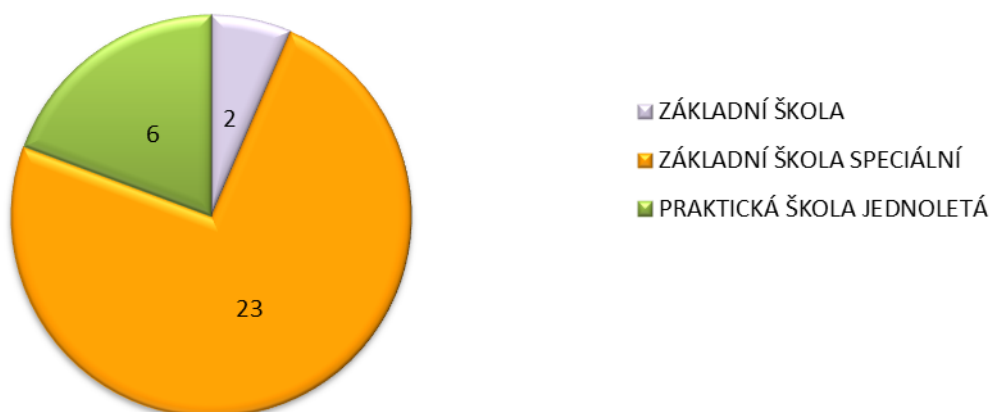
Maminka Honzíka, žáka praktické školy jednoleté. Jde o chlapce s těžkou mentální retardací, trvale na plenách. Sám se nenají, a proto je mu k dispozici asistent pedagoga. Honza je žákem, z důvodu časté nemoci, s velkým počtem absencí.

8.2 Otázky připravené pro zákonné zástupce

1. Proč jste si vybrali právě tuto školu a který ročník váš syn/ dcera navštěvuje?
2. Jaká je z vašeho pohledu vzájemná komunikace vás rodičů a školy?
3. Jste spokojeni se způsobem, jakým je vzděláváno vaše dítěte?
4. Máte dostatek informací o chodu školy?
5. Máte možnost zapojit se do akcí školy?

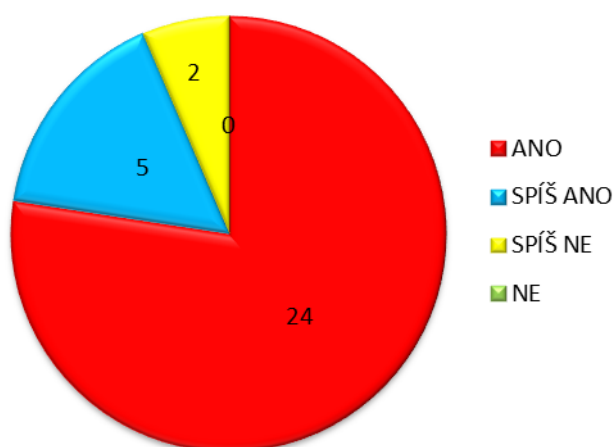
8.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření.

1. Má dcera/syn je navštěvuje.

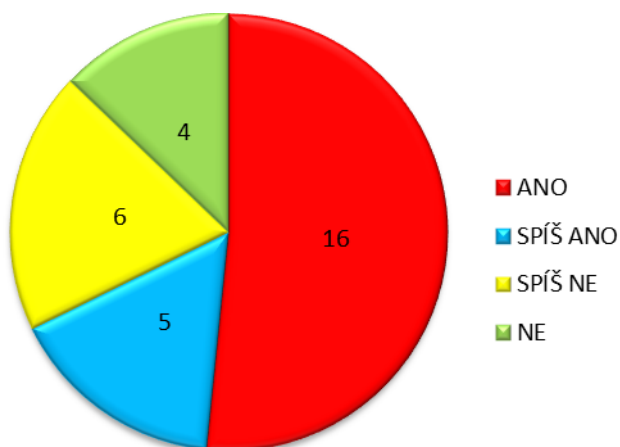
Z dotazníků vyplývá, že většina žáků jsou žáci Základní školy speciální, pouze dva žáci navštěvují Základní školu, šest žáků pokračuje ve vzdělávání v praktické škole jednoleté.

2. Je vztah mezi vámi a školou partnerský?

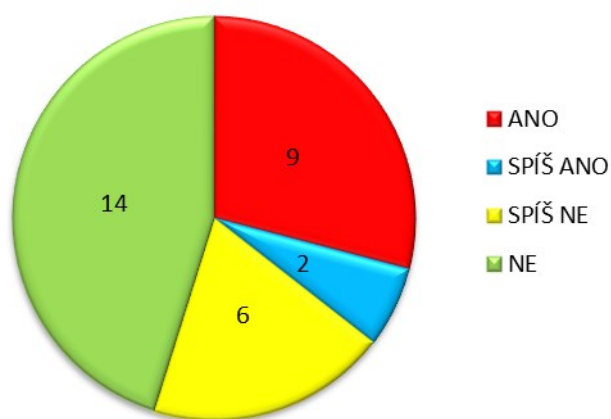
Jak je z grafu patrné, rodiče považují svůj vztah se školou za velmi dobrý, považují se za partnery dané školy.

3. Máte dostatečné informace, jak probíhá vzdělávání vašeho dítěte ve škole, co se učí a jakým způsobem?

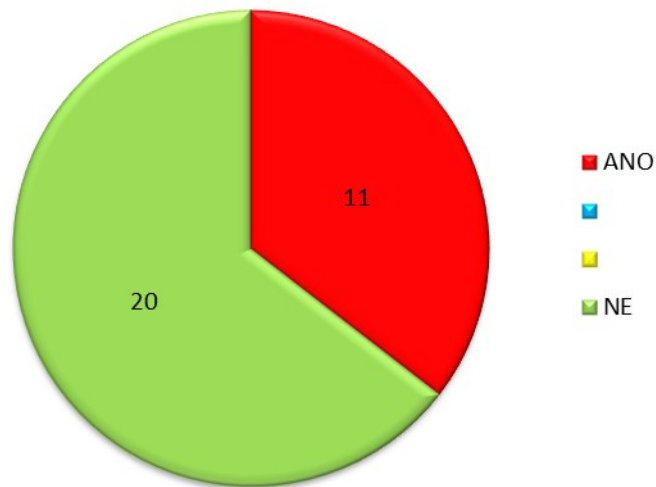
Nad touto otázkou se jako pedagogové musíme nutně zamyslet a pokusit se zlepšit informovanost rodičů, protože pouze 50% rodičů považuje informace za dostatečné. Ostatních 50% informace za dostačující nepovažují.

4. Informace o chodu školy máte možnost získat z webových stránek školy. Víte o této možnosti?

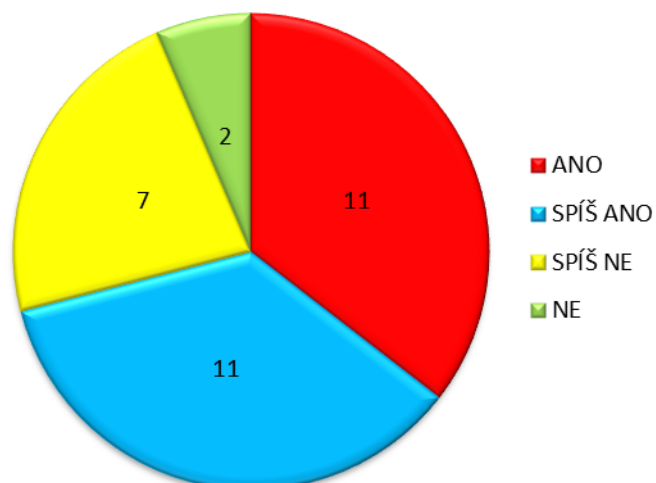
Výsledky této otázky nás opravdu zaskočily. Víc jak polovina rodičů o webových stránkách školy neví. Je to pro nás výzva ke zlepšení tohoto způsobu informovanosti. Webové stránky byly zprovozněny teprve v tomto školním roce, a pravděpodobně se s nimi většina rodičů neseznámila.

5. Již jste navštívil/navštívila webové stránky školy?

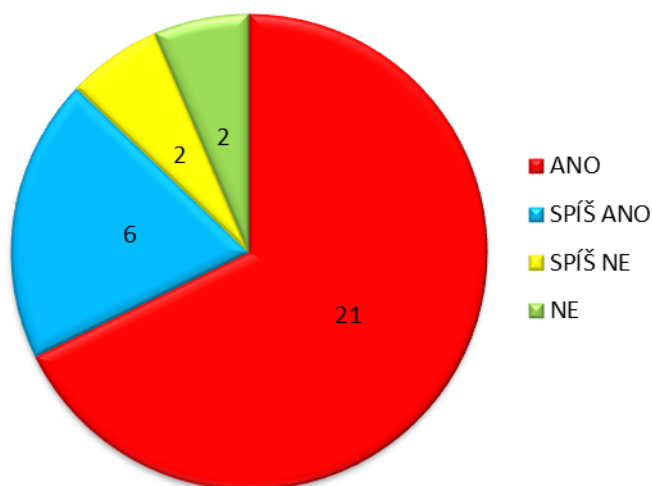
Výsledky této otázky byly pro nás nemilým zjištěním. Většina rodičů webové stránky školy nenavštívila. Je to pravděpodobně zapříčiněné krátkým trváním webových stránek, také ne všichni rodiče mají přístup na internet.

6. Pokud získáte informace z webových stránek školy, jste s těmito informacemi spokojeni?

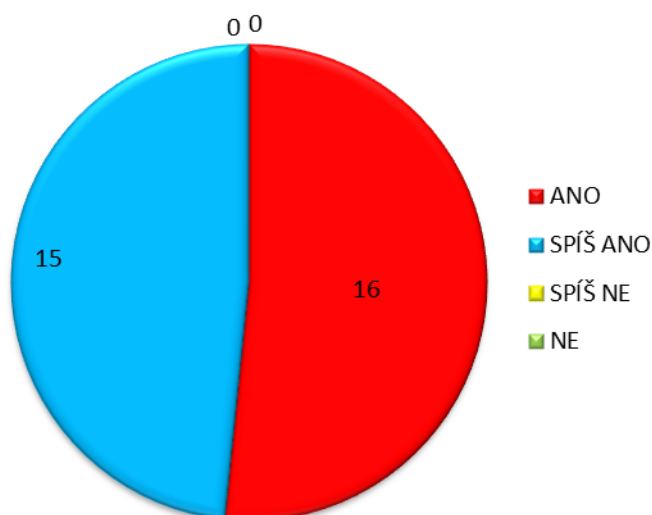
Po zhodnocení této otázky mohu konstatovat, že větší část rodičů považuje informace z webových stránek za dostatečné.

7. Máte dostatečné informace o chování své dcery/syna ve škole?

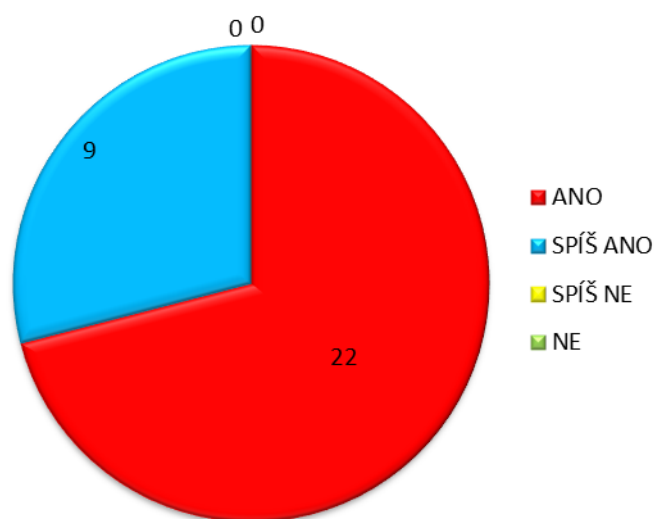
Je potěšující, že 68% rodičů je o chování svého dítěte dostatečně informována. Přesto bychom tento počet v budoucnosti rádi zvýšili.

8. Vyhovuje vám způsob komunikace se školou, učitelem (komunikační notýsek, webové stránky, informační letáčky)?

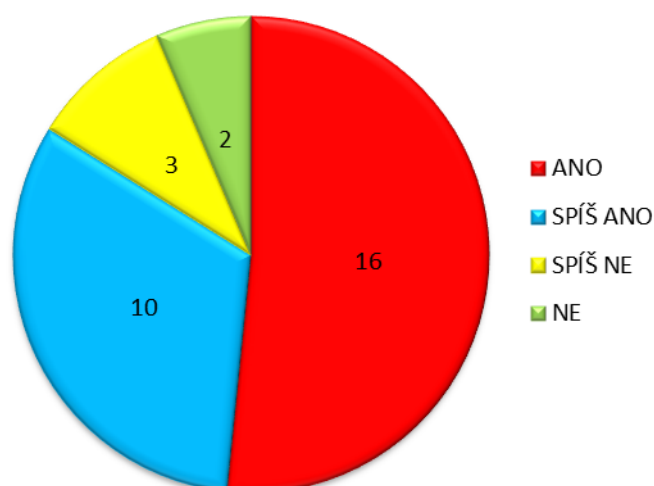
Výsledky odpovědí na tuto otázku nás přesvědčily o tom, že naše komunikace je pro rodiče žáků vyhovující, jsou s ní spokojeni.

9. Pokud upřednostňujete osobní kontakt, myslíte si, že jde ze strany školy, učitelů o vstřícné jednání?

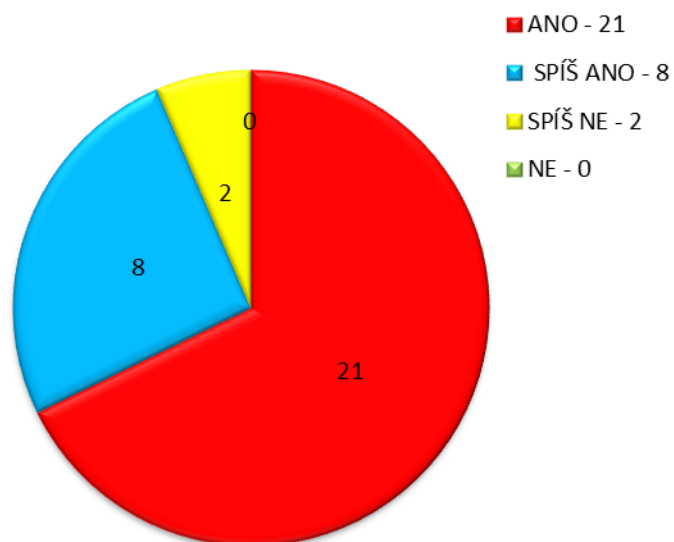
I výsledky této otázky jsou pro pedagogy velmi povzbudivé. Je to pro nás důležité, že rodiče naše jednání s nimi považují za vstřícné, že se s námi nebojí otevřeně hovořit o svých problémech.

10. Je - li nutné, ze strany školy, řešit problémy, jste spokojeni, jak je situace řešena?

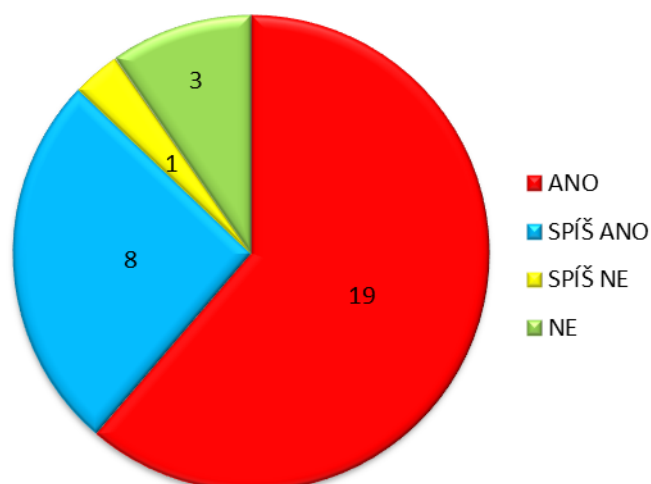
Z tohoto vyhodnocení je patrné, že 84% rodičů je s řešením situací spokojena. Ale zamýšlíme se nad tím, kde máme ještě rezervy, aby bylo spokojeno ještě více rodičů.

11. Způsob, jakým s vámi jedná vedení školy a učitelé, je pro vás příjemný, vstřícný?

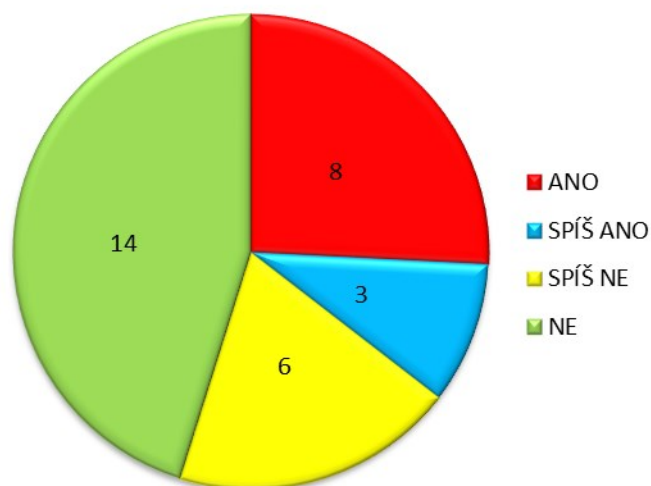
Z vyhodnocení této otázky pro nás pedagogy vyplývá, že 94% rodičů považuje způsob jednání za příjemný, vstřícný.

12. Máte dostatečný prostor na vyjádření svých připomínek, námětů, názorů?

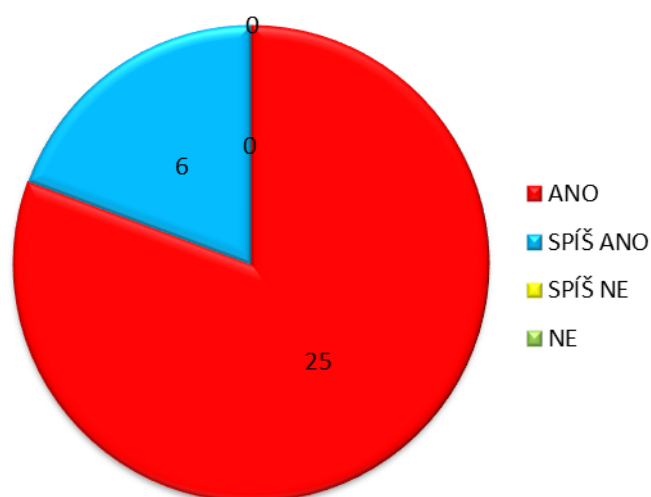
To, že rodiče se domnívají, že mohou své připomínky bez obav vyjádřit, je pro nás potěšující. Tato zpětná vazba, kterou tímto dostáváme, je pro nás velmi motivující k naší další práci.

13. Máte možnost dění ve škole ovlivnit?

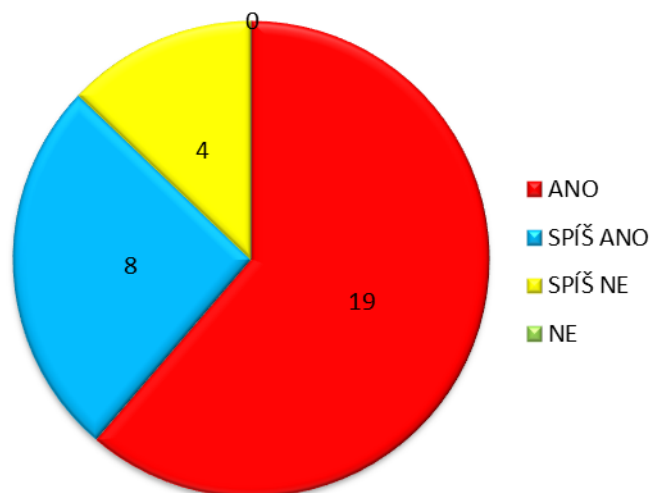
Tato otázka nebyla vhodně, přesně formulována. Velká část rodičů si myslí, že dění ve škole nemohou ovlivnit. Tato část si podle mého názoru představuje pod pojmem dění ve škole pouze výuku. Nezahrnuli do tohoto pojmu i další aktivity školy.

14. Myslíte si, že pedagogové vidí problémy vašich dětí a reagují na ně?

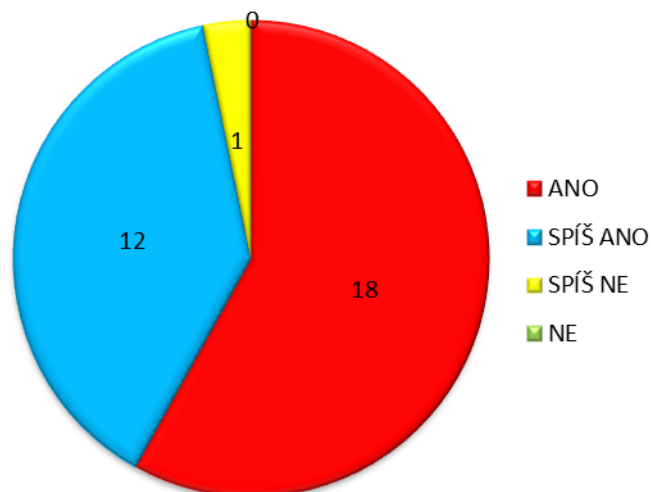
To, že nikdo neodpověděl SPÍŠ NE, NE, je důkazem toho, jak nás rodiče vnímají. Pro nás je to důkazem, že naše práce má smysl a děláme ji dobře.

15. Domníváte se, že se vaše dítě do školy těší a je zde spokojeno?

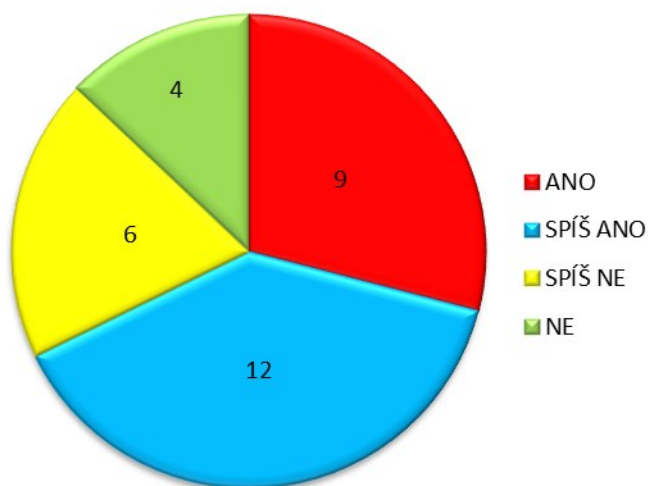
I s výsledky této otázky jsme spokojeni. Do školy se těší 87% žáků. Toto číslo považujeme za velmi vysoké.

16. Chodí vaše dítě do školy s pocitem, že je v bezpečí?

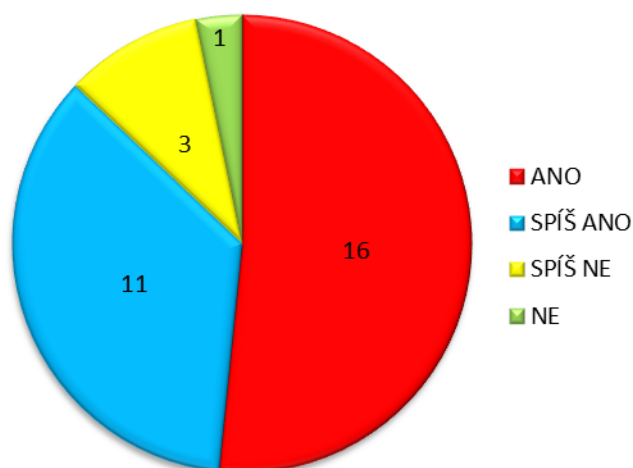
I vyhodnocení této otázky vyznělo pro školu kladně, 97% rodičů napsalo, že se dítě cítí bezpečně.

17. Chodíte na třídní schůzky pravidelně?

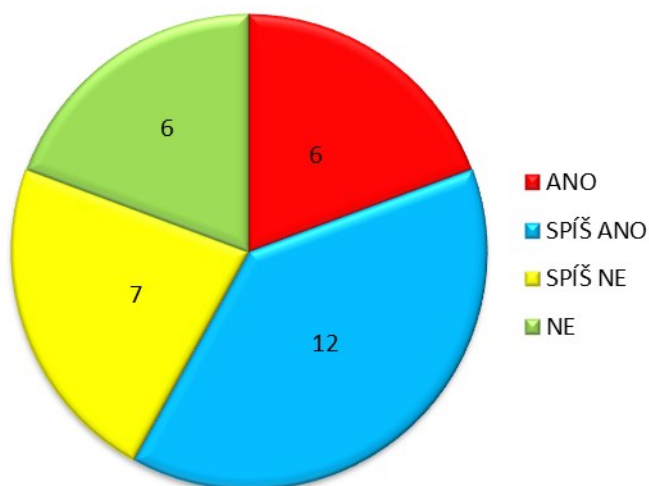
Kladné výsledky této otázky by nás neměly uspokojit. Je ještě část rodičů, kteří na schůzky nechodí. A právě tyto rodiče bychom měli motivovat k účasti na těchto schůzkách. Je to otázka k zamyšlení pro vedení, ale hlavně pro třídní učitele.

18. Škola organizuje pro rodiče, veřejnost spoustu akcí. Jste o nich informováni?

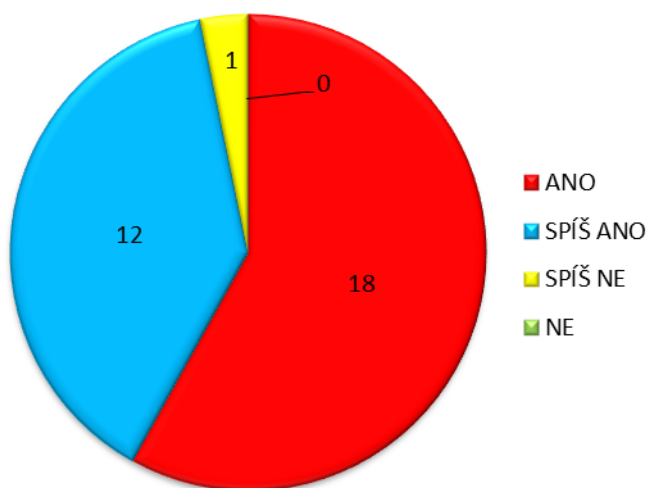
Jen 13% rodičů o akcích školy neví. Jsou to pouze 4 rodiče, ale do budoucna chceme dosáhnout ještě větší informovanosti.

19. Podílíte a účastníte se těchto akcí?

Zjištění, že akcí se účastní víc jak polovina (58%) je velmi dobré. Při plánování dalších akcí se pokusíme zapojit ještě větší část rodičů.

20. Splňuje škola to, co od ní očekáváte?

Kladné odpovědi jsou sice povzbuzující, ale i ten jeden rodič, který není spokojen, je pro mě zklamáním.

21. Zde máte prostor napsat vaše návrhy, připomínky, jak by se mohla zlepšit spolupráce vás a školy.

Tak, jak jsem předpokládala, o možnost napsat své připomínky, návrhy nebyl ze strany rodičů zájem. Pouze pět rodičů tuto možnost využilo. Jejich vyjádření mě mile překvapilo. Ani jeden nenapsal připomínku k výuce dětí, k tomu, jak jsou jejich děti vzdělávány, ale připomínky se týkaly jiných oblastí. Všechny pedagogy potěšilo poděkování jedné z maminek. Máme radost, že si naši práce váží. Doslovně jsem je přepsala jako citace.

- 1. Uvítala bych, aby družina byla delší. Pracuji do 16 hodin a vyzvedávat syna dřív mi dělá potíže. Musím zapojit prarodiče nebo mladšího sourozence.*
- 2. V minulých letech škola jezdila s dětmi k moři, teď již ne. Uvítala bych opětovné zavedení těchto rekondičních pobytů u moře.*
- 3. Prosím, nebylo by možné brát obědy z jiné jídelny? Jídlo se stále opakuje a dceři nechutná. Je to takové moc dětské jídlo.*
- 4. Ráda bych chodila na všechny vámi pořádané akce, ale některé jsou pro mě v nevhodnou dobu. Prosím, zamyslete se, kdy budou akce. Jsme totiž většinou zaměstnané matky.*
- 5. Chtěla bych poděkovat všem, kteří se staráte o naše děti. To, jak jsou zde naše děti spokojené, vypovídá o tom, že práci berete opravdu vážně a jste spíš chápavé a milující maminy a babičky než učitelky. Děkuji.*

9 Objasnění výsledků vyplývajících z dotazníku, z rozhovoru s respondentkami.

Cílem mé diplomové práce bylo zjistit pomocí dotazníků, jaké jsou vzájemné vztahy mezi školou a rodiči našich žáků. Chtěla jsem zjistit, jakým způsobem komunikují, jak vzájemně spolu spolupracují. Velmi kladně mě překvapilo, kolik vyplněných dotazníků rodiče anonymně vrátili. Vrátilo se 91% dotazníků. Vyhodnocením bylo zjištěno, že většina rodičů vnímá spolupráci, komunikaci se školou pozitivně. Většina otázek byla zodpovězena kladně. Domnívám se, že tato skutečnost je důsledkem toho, jak se my učitelé chováme nejen k rodičům, ale hlavně k žákům. Jaký vztah je vytvořen v jednotlivých třídách mezi učitelem a žákem a také jaké jsou vztahy mezi žáky samotnými.

Pro lepší orientaci ve vyhodnocování dotazníků jsem otázky a odpovědi, uvedené v procentech, uspořádala do přehledné tabulky.

<i>OTÁZKA ČÍSLO:</i>	<i>ANO %</i>	<i>SPIŠ ANO %</i>	<i>SPIŠ NE %</i>	<i>NE %</i>
2. JE VZTAH PARTNERSKÝ	77	16	7	0
3. INFORMACE O VZDĚLÁVÁNÍ	52	16	19	13
4. INFORMACE Z WEBOVÝCH STRÁNEK	29	7	19	45
5. NAVŠTÍVILI WEBOVÉ STRÁNKY	35	-	0	65
6. SPOKOJENOST S INF. Z WEBU	36	35	23	6
7. INFORMACE O CHOVÁNÍ	68	19	6,5	6,5
8. VYHOVUJE ZPŮSOB KOMUNIKACE	52	48	0	0
9. OSOBNÍ KONTAKT – VYHOVUJE JEDNÁNÍ	71	29	0	0
10. SPOKOJENOST S ŘEŠENÍM PROBLÉMU	52	32	10	6
11. JEDNÁNÍ VEDENÍ, UČ. – VSTRÍCNÉ	68	26	6	0
12. PROSTOR NA PŘIPOMÍNKY	61	26	3	10
13. MOŽNOST OVLIVNIT DĚNÍ	26	10	19	45
14. REAGUJÍ UČITELÉ NA PROBLÉMY	81	19	0	0
15. SPOKOJENÉ DÍTĚ	61	26	13	0
16. DÍTĚ – POCIT BEZPEČÍ	58	39	19	13
17. TŘÍDNÍ SCHŮZKY	29	39	10	3
18. INFORMACE O AKCÍCH PRO RODIČE	52	35	10	3
19. ÚČAST NA AKCÍCH	19	35	23	19
20. SPLŇUJE ŠKOLA OČEKÁVÁNÍ	58	39	3	0

Z této tabulky je zřejmé, že většina rodičů není spokojena s informacemi, které můžou získat z webových stránek školy. Převážná většina o těchto stránkách neví nebo je nenavštěvuje. Domnívám se že, příčinou této situace je také to, že nové webové stránky se spoustou

informací byly dány do provozu v tomto školním roce. Také se ukazuje, že někteří z rodičů nemají přístup k internetu. Další problém vyplývající z dotazníkového šetření je nespokojenost rodičů s možností ovlivnit dění ve škole. Na tento problém navazuje i neúčast rodičů na akcích školy. Těmito všemi zjištěnými skutečnostmi se budeme zabývat a snažit se je odstranit. Největší problém spatřuji v zapojení rodičů do akcí školy. Je jen malá část, která se aktivně podílí, oproti nim většina hledá záminku, proč se nemohou zúčastnit nebo na akci přijít. Jde o dlouhodobý, přetrvávající problém.

Nad otázkami, které nebyly kladně zodpovězeny, se jako kolektiv pedagogů musíme zamyslet, snažit se najít přijatelné řešení k zlepšení těchto problémů. Jde především o propagování webových stránek, o organizování akcí v době, která ne všem vyhovuje.

To, že vyhodnocení většiny otázek bylo kladné, je pro nás pedagogy velmi potěšující. Za nejdůležitější považuji to, že rodiče uvádějí, že jsou jejich děti ve škole spokojené. Za touto skutečností stojí chování, jednání nejen vedení školy, ale především vnímavého přístupu učitelů ke svým žákům ve třídách. Snaží se s co největší citlivostí řešit vzniklé problémy, navozovat u dětí pocit bezpečí a jistoty.

Stejné hodnocení vyplynulo i z rozhovorů s respondenty z jednotlivých tříd. Ovšem při těchto rozhovorech byly zpočátku u některých cítit obavy z otevřeného jednání. Ale v průběhu se maminky strachu zbavily a vyprávěly bez obav, vše mi popsaly, tak jak to cítí. Jsem za tuto skutečnost opravdu ráda.

Celkové vyhodnocení, jak dotazníkového šetření, tak rozhovorů vyznělo pro školu kladně.

10 Porovnání aktivit naší školy a kritérií iniciativy „Rodiče vítáni“

Základní požadavky

1. Rodiče se dostanou bez problémů do školy, včetně odpoledních hodin.	
KRITERIUM	NAŠE ŠKOLA
U vstupních dveří je umístěn viditelně označený zvonek, rodiče po zazvonění do školy pustí pověřená osoba.	<ul style="list-style-type: none">▪ Škola je v době 7.30 – 8.00 – přístupná rodičům bez omezení▪ V době 8.00 – 14.30 – je škola uzamčena▪ Na vstupních dveřích je zvonek, po zazvonění otvírá pověřená osoba
U vstupních dveří je viditelně uvedeno telefonní číslo, na které má rodič zavolat, aby ho do školy pustila pověřená osoba	<ul style="list-style-type: none">▪ Telefonní číslo na vstupních dveřích není
Vchod do školy se nezamyká a je volně přístupný.	<ul style="list-style-type: none">▪ Vchod přístupný pouze v ranních hodinách▪ 8.00 – 14.30 – uzamčeno

Vyhodnocení závazného požadavku č. 1: naše škola ho splňuje ve dvou bodech.

2. Rodičům jsou dostupné kontakty na všechny učitele a vedení školy.	
KRITERIUM	NAŠE ŠKOLA
Rodiče dostávají na začátku školního roku tištěný aktuální seznam s kontakty, mobilní telefon nebo e-mail na třídního učitele.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Za začátku školního roku v komunikačním notýsku mají rodiče uvedeny všechny důležité kontakty ▪ V komunikačním notýsku – uvedena organizační struktura celého roku
Škola má aktualizované webové stránky obsahující jména všech vyučujících a vedení školy, seznam telefonních čísel a e-mailových adres, případně telefon na spojovatelku.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Webové stránky jsou aktualizované ▪ Obsahují jména všech pedagogů, provozních zaměstnanců ▪ Obsahují telefonní kontakt na kancelář školy ▪ Neobsahují osobní kontakty a emailové adresy vyučujících

Vyhodnocení závazného požadavku č. 2: tento závazný požadavek škola splňuje

3. Rodiče mají k dispozici informace o tom, co a kdy se ve škole děje.	
KRITERIUM	NAŠE ŠKOLA
Rodiče dostanou na začátku školního roku tištěnou informaci o tom, kdy jsou školní prázdniny, kdy se konají třídní schůzky, dny otevřených dveří a další významnější akce pro rodiče a žáky školy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Na začátku roku v komunikačním notýsku všichni rodiče mají uvedeno kdy, jsou školní prázdniny ▪ Kdy se konají třídní schůzky, dny otevřených dveří a další akce jsou uváděny v notýsku v průběhu celého roku ▪ Společně s komunikačním notýskem dostávají všichni tištěné pozvánky na akce pořádané školou
Tyto informace jsou během roku neustále dostupné na webu školy a jsou průběžně aktualizovány.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedení školy v průběhu celého roku aktualizuje stránky školy ▪ S dostatečným předstihem o akcích informuje

Vyhodnocení závazného požadavku č. 3: také tento požadavek škola splňuje

4. Rodičům zaručujeme, že při třídních schůzkách neprobíráme prospěch a chování jejich dítěte před ostatními rodiči.	
KRITERIUM	NAŠE ŠKOLA
Každý rodič má možnost konzultovat prospěch dítěte s konkrétním učitelem osobně.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodiče jsou o prospěchu svého dítěte informováni v průběhu celého roku
Každý rodič osobně dostane písemný přehled o hodnocení svého dítěte.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní škola informuje ústně ▪ Praktická škola jednoletá – informuje písemnou formou každý měsíc (slovní hodnocení)

Vyhodnocení závazného požadavku č. 4: požadavek škola dostatečně splňuje.

5. S rodiči komunikujeme partnerským způsobem.	
KRITERIUM	NAŠE ŠKOLA
Na rodiče, kteří se obrátí na vedení školy nebo na učitele, si vždy uděláme čas, vyslechneme je a slušně reagujeme na jejich potřeby (poskytneme informace, radu, sjednáme schůzku apod.). Máme-li důvod požadavek odmítnout, svoje stanovisko vždy vysvětlíme.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vedení školy i všichni ostatní zaměstnanci vždy vstřícně a profesionálně reagují na přání a žádosti rodičů ▪ Pokud požadavek nelze z jakýchkoliv důvodů splnit, jsou o tom rodiče informováni jak ústní formou, tak písemným vyjádřením
S rodiči komunikujeme důstojným způsobem a dbáme na to, aby u jednání nebyl nikdo, koho se to netýká.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pokud okolnosti vyžadují, probíhá jednání s rodiči vždy v uzavřeném prostředí za přítomnosti osob, kterých se

	<p>toto jednání týká</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Z těchto jednání je pořízen písemný záznam, podepsaný oběma stranami jednání ▪ I jednání, která se týkají běžného chodu, potřeb rodičů, probíhají bez přítomnosti dalších osob
--	--

Vyhodnocení závazného požadavku č. 5: Taktéž tento požadavek je naší školou splněn.

6. Pořádáme školní akce pro rodiče v termínech a hodinách, které jim umožní se jich opravdu zúčastnit.	
	NAŠE ŠKOLA
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ne vždy se nám podaří naplánovat akce tak, aby se jich mohli všichni rodiče zúčastnit

Vyhodnocení závazného požadavku č. 6: Tento závazný požadavek škola nesplňuje.

7. Informační tabule o značce Rodiče vítáni je viditelně umístěna u vstupu do školy.	
	NAŠE ŠKOLA
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tuto informační tabuli škola nemá

Vyhodnocení závazného požadavku č. 7: Tuto položku škola nesplňuje a to z důvodu, že zatím certifikát a informační ceduli Rodiče vítáni nevlastní.

Volitelné požadavky:

1.	KRITERIUM	Dbáme na to, aby zápis do školy byl společenskou událostí příjemnou pro rodiče i děti. Myslíme při tom na potřeby dětí i rodičů
	ŠKOLA	Dbáme na to, aby se děti i rodiče u zápisu cítili příjemně, ale není společenskou událostí.

2.	KRITERIUM	Nabízíme rodičům kromě žákovské knížky a třídních schůzek i další způsob, jak je pravidelně informovat o prospěchu dítěte (školní sešitky, týdenní plány, elektronické žákovské knížky).
	ŠKOLA	Každý žák má komunikační notýsek.

3.	KRITERIUM	Naši pedagogové nabízejí konzultační hodiny pro žáky i rodiče.
	ŠKOLA	Ano, pedagogové nabízejí konzultační hodiny. Nemají určeny přesně dané termíny jejich konání, ale domlouvají si je s rodiči individuálně.

4.	KRITERIUM	Kromě společných třídních schůzek organizujeme i konzultace ve trojici učitel-dítě-rodič.
	ŠKOLA	Konzultace ve trojici učitel – rodič- žák zatím neprobíhají.

5.	KRITERIUM	Konfliktní situace ve škole řešíme tak, aby se jich mohli zúčastnit všichni, jichž se záležitost týká, včetně rodičů a dítěte/děti.
	ŠKOLA	Žádné vážné konfliktní situace, kde by byla nutná účast dítěte, nebyly ve škole řešeny.

6.	KRITERIUM	Školní dokumenty (ŠVP aj.) zpřístupňujeme na webu školy. Vysvětlujeme v nich důsledně všechny odborné termíny a zkratky, aby jim rozuměli rodiče ze všech oborů.
	ŠKOLA	Školní dokumenty – ŠVP nejsou na našem webu zpřístupněny.

7.	KRITERIUM	Nabízíme rodičům konzultace našeho školního psychologa/výchovného poradce.
	ŠKOLA	Ne, škola tuto možnost nenabízí.

8.	KRITERIUM	Rodiče mají možnost ovlivňovat způsob stravování svých dětí ve škole (skladbu jídelníčku v jídelně, sortiment ve školním bufetu, přítomnost/nepřítomnost automatu na sladkosti apod.).
	ŠKOLA	Ne, tuto možnost nemají

9.	KRITERIUM	Rodiče našich žáků i zájemci o naši školu mají možnost po domluvě navštívit vyučování.
	ŠKOLA	Ano, po domluvě mohou zájemci o docházku do naší školy být přítomni na výuce.

10.	KRITERIUM	Zveme rodiče do vyučování, aby se zúčastnili společné práce se svým dítětem.
	ŠKOLA	Ne, rodiče tuto možnost nemají.

11.	KRITERIUM	Organizujeme školní akce, na kterých mohou rodiče a další rodinní příslušníci spolupracovat s dětmi a potkávat se s učiteli (zahradní party, sportovní a kulturní akce, rodičovské víkendy apod.).
	ŠKOLA	Ano, škola takovéto akce nabízí, pořádá.

12.	KRITERIUM	Umíme rodičům doporučit externího dětského psychologa a logopeda, s nímž spolupracujeme.
	ŠKOLA	Ne, rodičům žádného konkrétního dětského psychologa ani logopeda nedoporučujeme

13.	KRITERIUM	Poskytujeme rodičům na webových stránkách prostor pro otevřenou diskusi o škole.
	ŠKOLA	Ano, tuto možnost rodiče zde mají.

14.	KRITERIUM	Na naší škole funguje nezávislá rodičovská organizace s vlastní právní subjektivitou (obvykle občanská sdružení).
	ŠKOLA	Ne, žádná rodičovská organizace na škole není.

15.	KRITERIUM	Rodiče mají možnost po domluvě využívat prostory školy k vlastním akcím.
	ŠKOLA	Ne, škola prostory rodičům k vlastním akcím nenabízí.

16.	KRITERIUM	Pořádáme vzdělávací semináře pro rodiče na téma výchovy a vzdělávání.
	ŠKOLA	Škola podobné akce pro rodiče nepořádá.

17.	KRITERIUM	Pořádáme „kurikulární odpoledne“, v nichž rodičům vysvětlujeme, co, jak a proč ve škole učíme
	ŠKOLA	Ne, takové aktivity nenabízíme.

Vyhodnocení nepovinných požadavků.

Pro udělení značky „Rodiče vítáni“ si škola musí vybrat ze sedmnácti volitelných požadavků alespoň dva. Naše škola tuto podmínku splňuje v pěti bodech.

10.1 Celkové zhodnocení požadavků k udělení certifikátu „Rodiče vítání“.

Po vyhodnocení požadavků, které jsou nutné pro udělení certifikátu „Rodiče vítání“, jsem došla k závěru, že naší škole, pokud bude mít o tento certifikát zájem, nic nebrání k jeho udělení. Povinné požadavky splňuje škola všechny. Pouze bod číslo sedm může škola splnit v případě udělení certifikátu. Informační tabule o značce „Rodiče vítání“ pak bude viditelně umístěna u vstupu do školy.

10.2 Shrnutí

Druhým cílem mé diplomové práce bylo zjistit, zda se naše škola může ucházet o přidělení certifikátu „Rodiče vítání“. Cílem bylo porovnat aktivity naší školy s požadavky k udělení tohoto certifikátu. Pokud se podívám na daná kritéria a aktivity školy, domnívám se, že nic škole nebrání o tento certifikát požádat.

Základní, povinné požadavky, kterých je sedm, škola splňuje ve všech bodech. Toto vyhodnocení je pro nás, učitele, velmi pozitivní, motivující. Z volitelných kritérií, kterých je sedmnáct, si škola mohla vybrat dva požadavky. Naše škola splňuje tento požadavek v pěti bodech. Nad ostatními požadavky jsem se společně s kolegy zamýšlela. Splněných pět bodů ze sedmnácti se nám zdá velmi málo. Bylo to pro nás nemilé překvapení. S touto skutečností nejsme spokojeni. Body, které nesplňujeme, jsou pro nás velkou výzvou. Jedním z nich je bod číslo šestnáct: Pořádání vzdělávacích seminářů pro rodiče na téma výchovy a vzdělávání. S tímto bodem úzce souvisí bod číslo sedmnáct: Pořádání „kurikulárního odpoledne“, v němž rodičům vysvětlujeme, co, jak a proč ve škole učíme. Právě nad těmito dvěma body bych se ráda zamyslela a tyto aktivity zkusila rodičům nabídnout. Rodiče by měli možnost dozvědět se, proč učíme věci tak, jak je učíme, čím jsou prospěšné pro jejich dítě. Domnívám se, že i semináře na téma výchova a vzdělávání budou pro rodiče přínosem. K těmto dvěma bodům bychom ale měli nabízet i bod číslo deset: Možnost přítomnosti ve výuce. Propojit všechny tyto tři body mi připadá logické. To, co uslyší rodiče na seminářích, na kurikulárních odpolednech, budou moci vidět v praxi. Udělají si tak lepší obrázek o tom, jak s jejich postiženým dítětem pracujeme, budou mít možnost zažít atmosféru dění ve třídě. Pak i v domácí přípravě mohou postupovat stejným způsobem, využívat stejné metody, postupy. Zavedení těchto tří bodů do aktivit školy nemusí být časté. Jsem ale přesvědčena, že jistě

bude pro obě strany, rodiče i školu přínosem. Mám ale jisté pochybnosti, že o tyto aktivity nebude ze strany rodičů zájem. Ze své dlouholeté praxe vím, že nejvíce se budou chtít zapojit rodiče žáků prvního stupně, nejvíce prvňáčků. Čím vyšší ročník dítě navštěvuje, tím menší zájem rodičů. Ale i přes tyto mé obavy se společně s kolegy na tyto aktivity do budoucna zaměříme. Jistě tak zlepšíme komunikaci a vztahy mezi námi, školou a samotnými rodiči.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala tématem spolupráce rodičů a Základní školy speciální a praktické školy v Čáslavi. V první, teoretické části jsem se zabývala objasněním pojmů rodina, typy rodiny, spolupráce rodiny a školy. Dále jsem zde objasnila, které děti se mohou vzdělávat v Základní škole speciální, s jakým druhem postižení, jaké mají možnosti dalšího vzdělávání. V druhé, praktické části bylo pro mne hlavním cílem zjistit, jak škola komunikuje s rodiči, jak jsou rodiče s touto školou spokojeni. Druhým neméně důležitým cílem bylo zjistit, zda škola splňuje požadavky pro udělení certifikátu „Rodiče vítáni“.

Ke splnění prvního cíle mé diplomové práce jsem zvolila dotazníkovou metodu a metodu polostrukurovaného rozhovoru se zákonnými zástupci dětí. Po vyhodnocení dotazníků, které byly rozdány všem rodičům, jsem zjistila, že převážná část oslovených rodičů je s naší školou spokojena. Nejlépe hodnoceny byly otázky týkající se vzájemné komunikace, vstřícného přístupu pedagogů. Ať již k problémům dětí, ale i k potřebám a požadavkům rodičů. Rodiče jsou spokojeni i s akcemi, které škola nabízí. To se kladně odráží na stále větší účasti nejen rodičů, ale i prarodičů. S těmito odpověďmi jsem spokojena. Ale z dotazníkového šetření vyplynula i řada problémů. Rodiče nejsou spokojeni s informacemi, které poskytují webové stránky školy. Většina uvedla, že o nich neví nebo je nenavštěvují. Tímto problémem se budeme s kolegy zabývat a budeme se snažit o nápravu. Z mého pohledu jde o dlouhodobý úkol, protože převážně rodiče ze slabších společenských vrstev nemají přístup k internetovému připojení, někteří počítač vůbec nevládní. Proto je velmi důležité právě těmto rodičům poskytovat informaci jinou formou, než jsou webové stránky.

Ke splnění druhého cíle mé práce jsem porovnávala aktivity konkrétní školy, Základní školy speciální a praktické školy v Čáslavi, s povinnými a volitelnými požadavky pro udělení certifikátu „Rodiče vítáni“. Aktivity školy popisují v kapitole „Spolupráce rodiny a školy“. Z porovnání povinných kritérií a aktivit školy vyplývá, že pro udělení certifikátu škola splňuje všechny požadavky. Z nepovinných sedmnácti kritérií musí být splněna alespoň dvě. Naše škola z těchto požadavků jich plní pět. Mohlo by se zdát, že můžeme být s touto skutečností spokojeni, ale není tomu tak. Velmi dobře si uvědomujeme, kde máme rezervy, co musíme zlepšit. I zde narážíme na problém webových stránek. Dalším naším úkolem, kterým se budeme v budoucnosti zabývat, je nabídka možnosti zapojení rodičů do výuky. Dát jim příležitost být při výuce, aktivně se zapojit do hodiny, společně se svým dítětem řešit konkrétní případ. Touto možností jistě přispějeme ke zlepšení již tak dobrých vztahů mezi

rodiči a školou, o zlepšení prestiže školy. Uvědomujeme si, že se jedná o dlouhodobý úkol. I když požadavky splňujeme, o certifikát žádat zatím nebudeme, chceme nejdříve zlepšit některé body šetření.

Použitá literatura

BARTOŇOVÁ, Miroslava, Barbora BAZALOVÁ a Jarmila PIPEKOVÁ. *Psychopedie: texty k distančnímu vzdělávání*. 2. vyd. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-161-4.

BARTOŇOVÁ, Miroslava, Jarmila PIPEKOVÁ a Marie VÍTKOVÁ, ed. *Strategie ve vzdělávání žáků v základní škole speciální: texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2016. ISBN isbn978-80-7315-256-7.

BENDL, Stanislav, Jaroslava HANUŠOVÁ a Marie LINKOVÁ. *Žák s problémovým chováním: cesta institucionální pomoci*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2016. ISBN 978-80-7387-703-3.

ČERNÁ, Marie. *Česká psychopedie: speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-802-4615-653.

ČERNÁ, Marie. *Česká psychopedie: speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-802-4615-653.

ČERNÁ, Marie. *Česká psychopedie: speciální pedagogika osob s mentálním postižením*. Vydání druhé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3071-7.

DUNOVSKÝ, Jiří. *Rodina a její poruchy ve vztahu k dítěti*. Praha: SEVT, 1986.

DUNOVSKÝ, Jiří. *Sociální pediatrie: vybrané kapitoly*. Praha: Grada, 1999. Psyché (Grada). ISBN 80-7169-254-9.

KLAPILOVÁ, Světlá. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1996. ISBN 80-7067-669-8.

KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3.

KOLÁŘ, Zdeněk a Alena VALIŠOVÁ. *Analýza vyučování*. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2857-5.

KREJČOVÁ, Věra a Jana KARGEROVÁ. *Vzdělávací program Začít spolu: metodický průvodce pro I. stupeň základní školy*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. Step by step (Portál). ISBN 978-80-7367-906-4.

MATĚJČEK, Zdeněk. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha: Portál, 1994. Rádcí pro rodiče a vychovatele. ISBN 80-85282-83-6.

PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-198-0.

PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8.

SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1733-3.

ŠIMONÍK, Oldřich. *Úvod do didaktiky základní školy*. Brno: MSD, 2005. ISBN 80-86633-33-0.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, Iva. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. Praha: Portál, 2000. Speciální pedagogika (Portál). ISBN 80-717-8506-7.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, Iva. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 3., přeprac. Praha: Portál, 2006. Speciální pedagogika (Portál). ISBN 80-7367-060-7.

RABUŠICOVÁ, Milada. *Škola a (versus) rodina*. V Brně: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3598-6.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-214-9.

Internetové zdroje

Ústava ČR. Ústavní zákon ČNR ze dne 16. 12. 1992 č. 1, 1993 Sb., Usnesení předsednictva ČNR č. 2, 1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku ČR, znění účinné od 1. ledna 1999. (čl. 33). [online]. [cit. 2018-03-05].

Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

Vláda České republiky. Aktuality Vládního výboru pro zdravotně postižené občany. [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/aktuality/informace-o-vladnim-vyboru-prozdravotne-postizene-obcany-69544/>

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016-2018. [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/akcni-plan-inkluzivniho-vzdelavani-na-obdobi-2016-2018>

Zákon č. 561/2004 Sb., ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). [online]. [cit. 2018-03-5].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-od-1-9-2017-do-31-8-2018>

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění účinném od 1. 9. 2017. [online]. [cit. 2018-03-01].

Dostupné z <http://www.msmt.cz/search.php?s%5Bsort%5D=date&query=Vyhl%C3%A1%C5%A1ka+%C4%8D.+27%2F2016+Sb>

Výklad vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb. [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/vyklad-vyhlasiky-c-72-2005-sb-o-poskytovani-poradenskych?highlightWords=72%2F2005>

Rámcový vzdělávací program pro vzdělávání žáků v základní škole speciální [online].

[cit. 2018-02-25].

Dostupné: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%c3%bd_lexikon/Z/Z%c3%a1kladn%c3%ad_%c5%a1kola_speci%c3%a1ln%c3%ad

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-obor-vzdelani-zakladni-skola>

Tisková zpráva: Značka Rodiče vítání ocení školy vstřícné k rodičům [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné z: <http://www.rodicevitani.cz/nezarazene/znacka-rodice-vitani-oceni-skoly-vstricane-k-rodicum/>

Základní informace o značce Rodiče vítání [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné z: <http://www.rodicevitani.cz/nezarazene/znacka-rodice-vitani-oceni-skoly-vstricane-k-rodicum/>

EDUin, poslání [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné z: <http://www.eduin.cz/poslani/>

Interaktivní mapa projektu Rodiče vítání. [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné z: <http://www.eduin.cz/mapa-aktivnich-skol/>

Rámcový vzdělávací program pro vzdělávání žáků v základní škole speciální [online]. [cit. 2018-03-10].

Dostupné: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%c3%bd_lexikon/Z/Z%c3%a1kladn%c3%ad_%c5%a1kola_speci%c3%a1ln%c3%ad

Seznam příloh

Příloha 1 – Rozhovory se zákonnými zástupci žáků

Příloha 2 – Dotazník pro rodiče

Příloha 3 - Pozvánky na akce, fotografie z akcí

Příloha 1 :

Rozhovory se zákonnými zástupci žáků

Maminka Pavlinky, třída A

1. Pavlínka nastoupila do MŠ u nás ve vesnici. Pro všechny to bylo ovšem velmi náročné. Vzhledem k tomu, že je autistka, kontakt s ostatními dětmi byl velmi obtížný. Když se přiblížil nástup do školy, zvažovali jsme, zda dojíždět do Pardubic nebo do Čáslavi. V obou školách jsme se byli podívat a zvítězila vaše malá škola. Pavlínka chodí do školy 5 rokem.
2. V této škole jsme s pedagogy nesmírně spokojeni. Můžu se jim svěřit s jakýmkoliv problémem. Ať již ve škole, ale i doma. Mám kontakt nejen na kancelář školy, ale paní učitelka i obě asistentky mi dali své soukromá čísla. Opravdu se nebojím zavolat i o víkendu, je-li problém naléhavý, i pozdě večer. Nikdy mě neodbyli, vždy se snaží najít řešení. Přesně takové lidi si ke svému dítěti představuji. Ochotné, vstřícné, prostě maminy. Někdy si pro Pavlu přijde babička s dědou a mají s učitelkami také takové zkušenosti jako já.
3. Jak jsem vám již říkala, Pavla je autistka. Někdy je s ní velmi těžké pořízení. Když nemá náladu, vzteká se, křičí. Za ty roky, co chodí do školy, se naučila, co smí a nesmí. Je to nádherné. Paní učitelka jí věnuje individuální péči. Má ve třídě svůj koutek s boxíkem. I mě učitelky naučily, jak doma s Pavlou pracovat. Strukturované vyučování nám moc vyhovuje. Jinak se zde naučila samostatně se najít, říci si na záchod. Naučila se i jít se mnou do obchodáku a nevztekát se. Moc za to všem děkuji.
4. O tom, co se ve škole děje jsem informována, když ráno Pavlu přivedu nebo ji ze školy vyzvedávám. Na větší akce dostanu, krásnou pozvánku. Škola má i své webové stránky, tak i tam se dozvím, co je nového.
5. Na všechny s babičkou rády chodíme. Ale musíme se napřed domluvit s učitelkami, že třeba do kostela přijdu později, sednu si tak, aby mě Pavla neviděla a akci zvládla. Pokud by mě uviděla, byl by to pro ni signál, že se jde domu. Ze všech akcí mám nejraději posezení ve třídě. Pavla je ve známém prostředí, zabaví se a já si v klidu můžu popovídat nejen s učitelkami, ale i maminkami. Je to pro mě zpestření. My se na nějaké návštěvy kvůli Pavle nedostaneme, tak tyto akce školy moc vítám. Moc za ně děkujeme.

Maminka Helenky, třída B

1. Helenka chodí do školy šestým rokem, ale ve třetí propadla, tak je teprve v 5. třídě. Na tuto školu mě upozornila naše paní doktorka. Poslala nás, ať se sem jdeme podívat a uvidíme, jak se nám tady bude líbit. Na první pohled se nám budova z venku zdála úplně strašná. Fasáda omlácená, okna stará. Prostě chtěli jsme se otočit a odejít. Jsem moc ráda, že jsme to neudělali. To, co jsme viděli uvnitř, nás úplně dostalo. Tak příjemné prostředí jsme nečekali. Za ty roky se změnil i vzhled budovy. Má novou fasádu, všude nová okna, krásně navoněno, no prostě paráda. Člověk nikdy nesmí dát na první dojem.
2. To že jsme sem Helenku zapsali, byla zásluha i paní ředitelky a učitelek. Ochotně nám vše ukázali. Třídou, jídelnu, úplně všechno. Moc hezky se k nám, ale hlavně k Helence chovali a to rozhodlo. Vůbec si nedovedu představit, že bychom šli jinam.
3. To, co tady naši Helču naučili, bych doma nikdy nezvládla. Já ani nevěděla co s ní dělat. Naučila se velké samostatnosti. Zvládne se sama najíst, k jídlu si vše připraví. Dokáže přiřazovat obrázky, skládá kostky dokonce i puzzle. Jen mě mrzí, že se nedaří naučit ji říkat si na záchod. Ale bojujeme s tím a snad se to podaří.
4. Já si myslím, že o všem co dělají, vím. Dostanu to napsané v notýsku nebo mi paní učitelka pošle pozvánku. Škola má i internetové stránky, ale já to s počítačem moc neumím, spíš naše holky, tak ty mi řeknou, když tam je něco zajímavého. Hlavně tam hledají fotky z besídek a různých akcí.
5. Já na všechny akce chodím, někdy jde i manžel, ale většinou nemá čas, tak jdu s holkama. Na vánoční besídku i napeču a dáme kafičko. Je to moc fajn. Těším se, uvidím, co nového se Helča naučila. Ona se ráda předvádí, tak si to užije i ona.

Babička Tibora a Wiliama, třída C

1. Když jsme se přestěhovali do Čáslavi, paní se sociálky nám řekla, ať jdeme do téhle školy a kluky přihlásíme. Tak jsem to udělala. Tibor chodí do 7. třídy, Wiliam do 8.
2. Já si tady s nikým nepovídám. Kluky ráno vozí strýc a zase je vyzvedává, tak já nikoho neznám. Do školy jezdím jen jednou za měsíc, zaplatit jídlo a školné. Když učitel něco chce, tak to kluci vyřídí, já se podívám do notýsku, podepíšu ho a je to. Já když chci kluky omluvit, že jsou nemocní, zavolám učiteli. Mám na něj telefon. On je omluví.
3. Jo, kluci se učí dobře a chodí do téhle školy rádi. Tam, co byli předtím, se jim nelíbilo, smáli se jim, že jsou cikáni. To tady není. Naučili se tu pěkně číst, umí sami nakoupit

a tím mi moc pomáhají. Já někdy nemůžu na nohy. Ale nejvíc se klukům líbí, že tady můžou používat počítač, někdy na něm doma dělají i úkol, a Tibor se tady naučil hrát na kytaru. I když jsme se zas přestěhovali, školu měnit nebudeme, i když je sem vozit je dost drahé. Ale když je tu klukům dobře, je to pro ně moc dobré.

4. Kluci mi všechno, co se tu děje, řeknou. Někdy přinesou pozvánku na besídku. Dělají toho tady hodně, ani všechno nevím.
5. Na besídky nechodím, bolí mě nohy. Když mi chce učitel něco říct, stavím se za ním, když jdu platit. Tak jsme domluveni a stačí to. S klukama nejsou problémy, tak proč sem zvlášť jezdit. Benzín je drahý.

Maminka Honzíka – praktická škola

1. Do téhle školy chodíme už 14 let. V době, když měl Honzík jít do školy, nikde blíž nic nebylo. Nejdřív sem chodil do přípravné třídy, pak automaticky přestoupil do první třídy. Letos budeme končit v praktické škole a Honza půjde do denního centra. Tak se pro něho nic nezmění, bude pořád tam, kde to zná a cítí se tu dobře.
2. Od začátku naší docházky je vztah mezi mnou, učitelkami na výborné úrovni. Tak vstřícný, můžu klidně říct kamarádský, vztah je málo kde. Nic pro učitele není problém, vše se řeší k Honzíkove spokojenosti, tak aby on byl spokojený.
3. I to, jak ho tu učí, je přizpůsobeno jen potřebám Honzy. Na začátku docházky měl svůj individuální plán. Pak se začal vzdělávat tak jako ostatní děti, podle společného plánu. Jen podle té lehčí verze. Jsem zde moc spokojena. Když byl Honza v 6. třídě, musela jsem do nemocnice a neměl se kdo o Honzu postarat. Nebyl problém tady zařídit ubytování ve středisku. Honza si tu rychle zvykl. Ráno jen sejde ze schodů a je ve škole. Kdybych ho vozila, musel by brzo vstávat a to nechci.
4. O dění ve škole jsem podrobně informována z webovek, ale i z notýsku. Tam mi každý týden paní učitelka napíše, co Honza celý týden dělal, jak jedl. Pokud je nějaká společná akce, vloží mi do notýsku pozvánku.
5. Na některé akce jdu, ale někdy mě z práce nepustí, tak to nejde. Ale vánoční posezení si nenechám ujít. Je tam vždycky moc krásně, cukroví, kafičko, ale ta atmosféra. Já to ani neumím říct, jak jsme tu spokojeni. Moc všem děkuji. Jsou tu takové hodné tety ani ne učitelky.

Příloha č. 2

Dotazník pro rodiče

Vážení rodiče, prosíme Vás o vyplnění dotazníku. Pomocí dotazníku chceme zjistit, jak jste s naší školou spokojeni, co si přejete změnit. Dotazník je anonymní. Označte křížkem vždy jednu odpověď, můžete také přidat vlastní návrhy, připomínky.

Děkujeme za Váš čas, který jste věnovali vyplňování dotazníku, za spolupráci.

1. Má dcera/syn navštěvuje

- Základní školu
- Základní školu speciální
- Praktickou školu jednoletou

2. Je vztah mezi vámi a školou partnerský?

- ANO
- SPÍŠE ANO
- SPÍŠE NE
- NE

3. Máte dostatečné informace, jak probíhá vzdělávání vašeho dítěte ve škole, co se učí a jakým způsobem

- ANO
- SPÍŠE ANO
- SPÍŠE NE
- NE

4. Informace máte možnost získat pomocí webových stránek školy. Víte o této skutečnosti?

- ANO
- SPÍŠE ANO
- SPÍŠE NE
- NE

5. Již jste navštívila webové stránky školy?

- ANO
- NE

- 6. Pokud získáváte informace z webových stránek školy, jste s těmito informacemi spokojeni?**
- ANO
 - SPÍŠE ANO
 - SPÍŠE NE
 - NE
- 7. Máte dostateční informace o chování svého dítěte ve škole?**
- ANO
 - SPÍŠE ANO
 - SPÍŠE NE
 - NE
- 8. Vyhovuje vám způsob komunikace se školou, učitelem (komunikační notýsek, webové stránky, informační letáčky)?**
- ANO
 - SPÍŠE ANO
 - SPÍŠE NE
 - NE
- 9. Pokud upřednostňujete osobní kontakt, myslíte si, že jde ze strany školy, učitelů o vstřícné jednání?**
- ANO
 - SPÍŠE ANO
 - SPÍŠE NE
 - NE
- 10. Je – li nutné, ze strany školy, řešit problémy, jste spokojeni, jak je situace řešena?**
- ANO
 - SPÍŠE ANO
 - SPÍŠE NE
 - NE
- 11. Způsob, jakým s vámi jedná vedení školy a učitelé, je pro vás příjemný, vstřícný?**
- ANO
 - SPÍŠE ANO

SPÍŠE NE

NE

12. Máte dostatečný prostor na vyjádření svých připomínek, námětů, názorů?

ANO

SPÍŠE ANO

SPÍŠE NE

NE

13. Máte možnost ovlivnit dění ve škole?

ANO

SPÍŠE ANO

SPÍŠE NE

NE

14. Myslíte si, že pedagogové vidí problémy dětí a reagují na ně?

ANO

SPÍŠE ANO

SPÍŠE NE

NE

15. Domníváte se, že se vaše dítě do školy těší a je zde spokojené?

ANO

SPÍŠE ANO

SPÍŠE NE

NE

16. Chodí vaše dítě do školy s pocitem, že je v bezpečí?

ANO

SPÍŠE ANO

SPÍŠE NE

NE

17. Chodíte na třídní schůzky pravidelně?

ANO

SPÍŠE ANO

SPÍŠE NE

NE

18. Škola organizuje pro rodiče, veřejnost spoustu akcí. Jste o nich informováni?

- ANO
- SPÍŠE ANO
- SPÍŠE NE
- NE

19. Podílíte a účastníte se těchto akcí?

- ANO
- SPÍŠE ANO
- SPÍŠE NE
- NE

20. Splňuje škola to, co od ní očekáváte?

- ANO
- SPÍŠE ANO
- SPÍŠE NE
- NE

21. Zde můžete napsat vaše návrhy, připomínky, jak by se mohla zlepšit spolupráce Vás a školy.

PŘÍLOHA Č. 3

Pozvánky, fotografie

Diakonie
Ceskokobratrské církve evangelické

Žáci Základní školy speciální
a klienti Diakonie v Čáslavi

Vás srdečně zvou na

Vánoční slavnost

s malým divadlem a vánočními zpěvy.

Uskuteční se v úterý
19. prosince 2017
od 13,00 hodin
v evangelickém kostele v Čáslavi.

www.specialniskola.org

www.diakonie-stred.cz

Diakonie ČCE – středisko Střední Čechy
pracoviště Čáslav

a
Základní škola speciální a škola praktická
Diakonie ČCE Čáslav

Vás srdečně zvou na

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

Komenského náměstí 140, Čáslav

ve čtvrtek 14. 9. 2017
od 10 do 16 hodin

PRODEJ VÝROBKŮ NAŠICH KLIENTŮ

INFOSTÁNEK SPECIÁLNÍ ŠKOLY

KAVÁRNA A OBČERSTVENÍ

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

HUDEBNÍ PRODUKCE

SNOEZELN - NAVŠTIVTE SMYSLOVOU MÍSTNOST

Přijďte mezi nás!

www.diakonie-stred.cz

Diakonie
Ceskokobratrské církve evangelické

Vánoční slavnost s rodiči

Pečeme z dýně